

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lagstiftning om inrättande av Landsbygdsverket

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att det för jordbruks- och landsbygdspolitiska verkställighetsuppdrag på central förvaltningsnivå inrättas ett nytt ämbetsverk, till vilket uppgifter och resurser överförs från jord- och skogsbruksministeriet samt jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstcentral. Det nya ämbetsverket föreslås få namnet Landsbygdsverket. Jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstcentral läggs ner. Omorganiseringarna gäller bara den centrala förvaltningsnivån; inga ändringar är i detta sammanhang att vänta i de uppgifter som har överförts på arbetskrafts- och näringscentralerna, kommunerna och andra myndigheter. I propositionen ingår förslag till en lag om Landsbygdsverket med bestämmelser om de allmänna grunderna för dess verksamhet.

Propositionen innehåller också förslag till ändring av lagen om verkställighet av Europeiska gemenskapens gemensamma jordbrukspolitik och lagen om förfarandet vid skötseln av stöduppgifter i fråga om landsbygdsnäringar. Lagarna ändras främst på så sätt att det nya Landsbygdsverket tas med bland de myndigheter som sköter verkstäl-

ligheten av jordbrukspolitiken och att Landsbygdsverket ges den behörighet att meddela närmare föreskrifter som är nödvändig för dess verksamhet och uppgifter.

Dessutom innehåller propositionen förslag till sådana ändringar av lagen om gårdsbrukets utvecklingsfond och lagen om interventionsfonden för jordbruket att fonderna börjar verka i anslutning till det nya Landsbygdsverket. Separata propositioner kommer att avlåtas om ändring av lagen om finansiering av landsbygdsnäringar, lagen om finansiering av renhushållning och naturnäringar, skoltlagen och lagen om avträdelsestöd för lantbruksföretagare, om en lag om nationella stöd till jordbruket och trädgårdsodlingen samt lagen om upphävande av lagen om genomförande av Europeiska gemenskapens kvotsystem för mjölk och mjölkprodukter.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2002 och avses bli behandlad i samband med den.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft den 1 april 2002, i fråga om omräkningen i euro dock den 1 januari 2002.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLLSFÖRTECKNING.....	2
ALLMÄN MOTIVERING.....	4
1. Nuläge	4
1.1. Lagstiftning och praxis.....	4
1.1.1. Myndigheter som sköter förvaltningen av jordbruks- och landsbygdsstöd	4
1.1.2. Jord- och skogsbruksministeriets verksamhetsområde	5
1.1.3. Stödsystemen för jordbruket, landsbygden och fiskerihushållningen samt finansieringen av stödsystemen	5
1.1.4. EU:s principer för förvaltningen av stöden.....	7
Utbetalningsverk.....	7
Myndigheter som sköter förvaltningen av strukturfonderna	8
1.1.5. Organiseringen av skötande av uppgifter	8
1.1.6. Övriga uppgifter i anslutning till verkställandet av jordbrukspolitiken.	10
1.2. Utbetalningsverksfunktionen i några medlemsstater	11
Allmänt	11
Danmark.....	11
Sverige	12
Irland	12
Nederländerna	12
1.3. Bedömning av nuläget	12
2. Propositionens mål och de viktigaste förslagen.....	13
2.1. Propositionens mål.....	13
2.2. De viktigaste förslagen	14
3. Propositionens verkningar	16
3.1. Ekonomiska verkningar	16
Statsekonomiska verkningar	16
Kommunalekonomiska verkningar och verkningar i fråga om näringsliv och medborgare	16
3.2. Verkningar i fråga om organisation och personal.....	17
3.3. Behovet av samarbete mellan jord- och skogsbruksministeriet och Landsbygdsverket.....	17
4. Beredningen av propositionen	18
5. Andra omständigheter som inverkat på propositionen.....	19
Placeringen av statens enheter och funktioner	19
Skötseln av utbetalningsverkets uppgifter i landskapet Åland	19
Landsbygdsverkets interna organisation	19
6. Samband med andra propositioner.....	20

DETALJMOTIVERING	21
1. Lagförslag.....	21
1.1. Lagen om Landsbygdsverket.....	21
1.2. Lagen om verkställighet av Europeiska gemenskapens gemensamma jordbrukspolitik.....	25
1.3. Lagen om förfarandet vid skötseln av stöduppgifter i fråga om landsbygdsnäringsar.....	28
1.4. Lagen om gårdsbrukets utvecklingsfond.....	30
1.5. Lagen om interventionsfonden för jordbruket.....	30
2. Närmare bestämmelser.....	31
3. Ikraftträdande.....	31
4. Lagstiftningsordning.....	31
4.1. Behörighet att utfärda rättsnormer och meddela föreskrifter.....	31
4.2. Överföring av förvaltningsuppgifter på andra än myndigheter.....	33
4.3. Skydd för privatlivet.....	34
LAGFÖRSLAGEN	35
om Landsbygdsverket.....	35
om ändring av lagen om verkställighet av Europeiska gemenskapens gemensamma jordbrukspolitik.....	38
om ändring av lagen om förfarandet vid skötseln av stöduppgifter i fråga om landsbygdsnäringsar.....	41
om ändring av 2 a och 3 § lagen om gårdsbrukets utvecklingsfond.....	43
om ändring av lagen om interventionsfonden för jordbruket.....	44
BILAGA	45
PARALLELLTEXTER	45
om ändring av lagen om verkställighet av Europeiska gemenskapens gemensamma jordbrukspolitik.....	45
om ändring av lagen om förfarandet vid skötseln av stöduppgifter i fråga om landsbygdsnäringsar.....	51
om ändring av 2 a och 3 § lagen om gårdsbrukets utvecklingsfond.....	55
om ändring av lagen om interventionsfonden för jordbruket.....	57
FÖRORDNINGSUTKAST	59
om Landsbygdsverket.....	59

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläge

1.1. Lagstiftning och praxis

1.1.1. *Myndigheter som sköter förvaltningen av jordbruks- och landsbygdsstöd*

Om ministerierna och deras verksamhetsområden bestäms i reglementet för statsrådet (1522/1995). Enligt reglementets 21 § hör bl.a. jordbruket och specialjordbruket jämte binäringar samt utvecklandet av landsbygden till jord- och skogsbruksministeriets verksamhetsområde, till den del som ärendet inte hör till något annat ministeriums verksamhetsområde.

Inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde genomfördes i början av 1993 en omorganisering, då lantbruksstyrelsen lades ner och styrelsens uppgifter fördelades mellan ministeriet och ämbetsverk och inrättningar som sorterar under ministeriet. Samtidigt inrättades tre nya ämbetsverk: jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstcentral, kontrollcentralen för växtproduktion och såsom besvärinstans landsbygdsnäringsarnas besvärsnämnd.

Enligt lagen om jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstcentral (1200/1992) är informationstjänstcentralen en serviceenhet som sorterar under jord- och skogsbruksministeriet och vars uppgift är att utarbeta och publicera officiell jordbruksstatistik, tillhandahålla tjänster i anslutning till statistikföringen och informationsförsörjningen i fråga om landsbygdsnäringsarna samt upprätthålla ett gårdsbruksregister. Dessutom kan informationscentralen sköta ekonomi-, personal- och andra förvaltningsuppgifter för jord- och skogsbruksministeriet och för andra ämbetsverk och inrättningar inom dess förvaltningsområde så som närmare bestäms genom förordning. Informationstjänstcentralen sköter också gårdsbrukets utvecklingsfunds och interventionsfondens för jordbru-

ket betalningsrörelse-, bokförings- och uppbördsuppgifter.

Arbetskrafts- och näringscentralerna inrättades genom en lag som trädde i kraft den 1 september 1997 (23/1997). Arbetskrafts- och näringscentralerna (TE-centralerna) är regionala myndigheter som bildades av de regionala enheterna inom handels- och industriministeriets, arbetsministeriets och jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområden. Handels- och industriministeriet ansvarar för den allmänna administrativa styrningen och övervakningen av arbetskrafts- och näringscentralerna. När arbetskrafts- och näringscentralerna sköter uppgifter inom de olika förvaltningsområdena styrs och övervakas de av vederbörande ministerium eller ämbetsverk. Jord- och skogsbruksministeriet styr och övervakar arbetskrafts- och näringscentralerna i de ärenden som hör till ministeriets förvaltningsområde.

Så som lokala myndigheter verkar kommunernas landsbygdsnäringsmyndigheter. Kommunernas skyldighet att sköta förvaltningen av stöden grundar sig på lagen om förvaltningen av landsbygdsnärings i kommunerna (1558/1991) samt lagen om förfarandet vid skötseln av stöduppgifter i fråga om landsbygdsnärings (1336/1992). Enligt lagen om förvaltningen av landsbygdsnärings i kommunerna skall varje kommun inom sitt område sköta verkställigheten av landsbygdsnäringslagen samt av andra lagar, förordningar och beslut som gäller landsbygdsnärings så som stadgas särskilt.

Andra statliga myndigheter som deltar i förvaltningen av stöden är kontrollcentralen för växtproduktion, Livsmedelsverket, Forskningsanstalten för veterinärmedicin och livsmedel, tullverket och länsstyrelsen på Åland samt som övriga organisationer Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt, skogscentralerna, Lantbrukets Datacentral Ab och Ålands landskapsstyrelse. Vid förvaltningen av struktur- och marknadssystemstöden anlitas också kreditinstitut.

Vidare finns det två fonder i anslutning till förvaltningen av jordbruks- och landsbygdsstöden: gårdsbrukets utvecklingsfond och interventionsfonden för jordbruket. Fonderna regleras av var sin lag (657/1966 och 1206/1994). Gårdsbrukets utvecklingsfond är en fond som sköts av jord- och skogsbruksministeriet och som har till uppgift att trygga och komplettera finansieringen av investeringar i gårdsbruk och andra landsbygdsnärningar samt främja verksamhet som avser att utveckla landsbygdsnärningarna. När Finland blev medlem i EU inrättades också en interventionsfond för jordbruket för betalning av utgifter som orsakas av exportstöd, interventionslagring, privat lagring, prissänkningssättningar och andra åtgärder enligt EU:s gemensamma jordbrukspolitik som påverkar marknaderna för jordbruksprodukter. Interventionsfonden för jordbruket sorterar under jord- och skogsbruksministeriet.

1.1.2. Jord- och skogsbruksministeriets verksamhetsområde

Jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde täcker jordbruk, trädgårdsodling och skogsbruk, utvecklandet av landsbygden, veterinärväsendet samt i anslutning till detta övervakningen av animalisk livsmedelsproduktion, fiskeri-, vilt- och renhushållning, vattenförsörjningen och lantmäteri-verksamheten. Ministeriets uppgifter kan indelas i tre resultatområden: hållbar användning av förnybara naturresurser, bevarande av en livskraftig landsbygd samt kvaliteten på livsmedel och jordbrukets insatsvaror och djur- och växthälsa.

Finlands medlemskap i Europeiska unionen inverkar på en stor del av beslutsfattandet och verkställandet inom förvaltningsområdet. Inom jordbruk och trädgårdsodling tillämpas unionens gemensamma jordbrukspolitik. EU:s lagstiftning utgör också grunden för utvecklandet av landsbygden. I fråga om fiskerihushållningen tillämpas i regel EU:s gemensamma fiskeripolitik, i fråga om vilthushållningen anpassas verksamheten till bestämmelserna i EU:s fågel- och habitatdirektiv och de veterinärmedicinska insatserna anpassas inom de ramar som anges av EU-

bestämmelserna. EU har ingen gemensam skogspolitik. I fråga om området för vattenförsörjning inverkar EU:s vattenpolitik i ökande grad.

Jord- och skogsbruksministeriet har för närvarande fem avdelningar: jordbruksavdelningen, skogsavdelningen, fiske- och viltavdelningen, veterinär- och livsmedelsavdelningen samt avdelningen för landsbygd och naturtillgångar. Från och med mars 2001 har veterinär- och livsmedelsavdelningen och enheten för kvalitetspolitik vid jordbruksavdelningen sammanslagits till en ny avdelning, avdelningen för livsmedel och hälsa. Den nya avdelningen svarar för säkerheten och kvaliteten i fråga om livsmedel och jordbruksprodukternas insatsvaror, djurhälsa och djurens välbefinnande samt växthälsa. Omorganiseringen motiverades av att all verksamhet som anknyter till livsmedelskedjan sammanfördes i en avdelning och att motsvarande ändringar har genomförts i gemenskapens institutioner. År 2002 kommer uppgifter att överföras mellan jord- och skogsbruksministeriets avdelningar och avdelningsindelningen kommer att ändras.

Jord- och skogsbruksministeriets primära uppgiftsområden är liksom i de övriga ministerierna strategisk planering, verksamhets- och ekonomiplanering, resultatstyrningen av den underordnade förvaltningen, lagstiftning och annan normstyrning, programplanering och utvärdering. Ministeriets ansvar för EU-samarbetet och det övriga internationella samarbetet är omfattande. Till uppgifterna hör dessutom verkställandet av stödssystemen för jordbruket och utvecklandet av landsbygden samt övervakningen av lagenligheten vid verkställandet av stöden.

1.1.3. Stödssystemen för jordbruket, landsbygden och fiskerihushållningen samt finansieringen av stödssystemen

Basen för stödssystemen för jordbruket i Finland är de stödformer som finns inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken. De viktigaste stöden är stöden för jordbruksgrödor och husdjur (CAP-stöden) som finansieras i sin helhet av EU, samt kompen-

sationsbidrag och miljöstöd som delfinansieras av EU. Kompensationsbidrag och miljöstöd betalas till jordbrukarna enligt det horisontella utvecklingsprogram för landsbygden som antagits av kommissionen. EU-stöden kompletteras av ett nationellt finansierade inkomststödsystemet som består av fyra delar: nationellt stöd för södra Finland, nordligt stöd, nationellt stöd för växtodling samt vissa andra nationella stöd.

Antalet stödsystem för stabilisering av marknaderna för jordbruksprodukter, som i sin helhet finansieras av EU och som är i bruk i Finland, är drygt tjugo. De viktigaste av dessa är exportbidraget för jordbruksprodukter, interventionslagringen, stödet för privat lagring samt stöd som grundar sig på separata program, t.ex. stödet till skolmjölk.

Landsbygdspolitikens uppgift är att komplettera den gemensamma jordbrukspolitiken. Jord- och skogsbruksministeriet verkställer utöver det ovan nämnda miljöstödet och kompensationsbidraget det regionala utvecklingsprogrammet för landsbygden och deltar i mål 1-programmen för östra och norra Finland samt verkställer gemenskapsinitiativet LEADER+ och motsvarande nationellt program. Med stöden för basjordbruket finansieras bl.a. produktiva investeringar och investeringar i miljövärd på gårdsbruk samt etablering av gårdsbruk. Jord- och skogsbruksministeriet deltar också i finansieringen av vattenförsörjningsprojekt som finansieras med medel ur Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF) samt i Interreg-program för utvecklande av landsbygden i regioner som överskrider de nationella gränserna.

EU-stöden finansieras med medel från Europeiska utvecklings- och garantifonden för jordbruket (EUGFJ), som ingår i Europeiska gemenskapernas allmänna budget. Fonden har två avdelningar, garantisektionen och utvecklingssektionen, av vilka utvecklingssektionen är en av gemenskapens fyra struktur-fonder. Via garantisektionen finansieras utgifterna för den gemensamma jordbrukspolitiken samt åtgärder för landsbygdsutveckling, med undantag för utvecklingsåtgärder enligt mål 1-programmet och LEADER+gemenskapsinitiativet för utvecklande av landsbygden som finansieras via utvecklingssektionen. Av de årliga finansieringsandelar

som Finland får från Europeiska utvecklings- och garantifonden finansieras 94 procent via garantisektionen och ca 6 procent via utvecklingssektionen.

Nationellt finansieras stöden förutom via statsbudgeten via två fonder utanför statsbudgeten. Gårdsbrukets utvecklingsfond finansierar stöd som beviljas för investeringar i gårdsbruk och till unga jordbrukares etablering. Stöden kan vara delfinansierade av EU eller i sin helhet nationellt finansierade. Stöd för marknadsföringen av jordbruksprodukter finansieras i sin helhet av EUGFJ:s garantisektion. Den tillfälliga nationella finansiering som behövs p.g.a. den fördröjda utbetalningen av EU:s finansiering har ordnats via interventionsfonden för jordbruket. Jordbrukets inkomststöd och de övriga stöden för utvecklande av landsbygden finansieras via statsbudgeten. I den offentliga finansieringen av det regionala utvecklingsprogrammet för landsbygden, mål 1-programmen och LEADER+-programmet deltar också kommunerna.

EUGFJ:s garantisektion betalar ut medlen till medlemsstaten regelbundet en gång i månaden på grundval av medlemsstatens betalningar och rapportering. Medlemsstaten sänder tre gånger om året en utgiftsdeklaration och en ansökan om utbetalning som grundar sig på de faktiska utgifterna till EUGFJ:s utvecklingssektion. Förskottsutbetalningen till programmen sköter EUGFJ:s utvecklingssektion automatiskt utan ansökan om utbetalning. Medlen från EUGFJ:s garantisektionen och utvecklingssektion intäktsförs i statsbudgeten eller i de ovan nämnda fonderna.

Strukturåtgärder i sektorn för fiske och vattenbruk och vid bearbetning och saluföring av produkter därifrån främjas genom medfinansiering från gemenskapen via fonden för fiskets utveckling (FFU). FFU är en av gemenskapens struktur-fonder. Verkställandet av de strukturella insatserna i fiskesektorn styrs av strukturprogrammet för fiskerihushållningen i Finland 2000-2006 samt de delar i mål 1-programmen som gäller fiskerihushållningen. Medlen från Europeiska gemenskapen som erhålls via FFU intäktsförs i statsbudgeten.

1.1.4. EU:s principer för förvaltningen av stöden

Utbetalningsverk

Åtgärderna enligt den gemensamma jordbrukspolitiken och åtgärderna för landsbygdsutveckling verkställs i regel i medlemsstaterna. Europeiska gemenskapernas kommission har emellertid ansvaret för att gemenskapens budget verkställs. För att kommissionen skall ha tillräckliga garantier för att medlemsstaterna följer gemenskapsbestämmelserna, har det införts bestämmelser om medlemsstaternas skyldighet att akkreditera ett utbetalningsverk, via vilket utbetalningen av de stöd som finansieras av EUGFJ:s garantisektion verkställs och som ansvarar för en tillräcklig kontroll över medlen. De grundläggande bestämmelserna om akkrediteringen av ett utbetalningsverk och kraven som ställs på förvaltning och redovisning finns i rådets förordning (EG) nr 1258/1999 om finansiering av den gemensamma jordbrukspolitiken, nedan EG:s finansieringsförordning, och kommissionens tillämpningsförfordning (EG) nr 1663/95.

På vilket sätt medlemsstaten organiserar utbetalningsverkets uppgifter avgörs nationellt. Gemenskapsreglerna ställer dock krav på skötseln av uppgifterna och förutsätter att medlemsstaten undersöker om utbetalningsverkets förvaltningsrutiner i tillräcklig grad säkerställer att gemenskapsreglerna efterlevs. En behörig myndighet i medlemsstaten beviljar akkreditering för betalningsverket om kraven uppfylls. Akkrediteringen skall återkallas om det konstateras oegentligheter i betalningsverkets verksamhet. Enligt artikel 4 i EG:s finansieringsförordning skall medlemsstaterna, med beaktande av landets konstitutionella bestämmelser, begränsa antalet akkrediterade utbetalningsverk till minsta möjliga antal. Det finns 90 akkrediterade utbetalningsverk inom gemenskapen.

Betalningsverkets huvuduppgifter är godkännande av betalningar, verkställande av utbetalningar och redovisning av utbetalningar. Syftet med godkännandet av betalningar är att fastställa det belopp som skall betalas till en stödmottagare i enlighet med gemenskapsreglerna. Utbetalningarna bok-

förs i särskilda räkenskaper för EUGFJ:s garantisektion, som redovisas i månatliga rapporter till kommissionen. Betalningsverkets övriga funktioner är internrevision och teknisk kontroll. Till den tekniska kontrollen hör övervakning av stödmottagarna för att säkerställa att de har uppfyllt de krav som ställs på stödmottagare samt översyn av kontrollsystemet särskilt när övervakningsuppgifter har delegerats till andra organ.

Rådets förordning (EEG) nr 3508/92 om ett integrerat system för administration och kontroll av vissa stödsystem inom gemenskapen och kommissionens tillämpningsförfordning (EEG) nr 3887/92 förpliktar medlemsstaten att införa ett integrerat administrations- och kontrollsystem som består av fem delar. I systemet samlas data som registreras i varje stödmottagares stödansökan. Ett av systemets primära mål är att med ett effektivt informationssystem och med hjälp av datateknik sköta huvuddelen av kontrollerna och övervakningen. Bestämmelser om de krav som ställs på kontrollen finns även i flera andra rådets förordningar.

Betalningsverket kan delegera uppgifter som ansluter sig till godkännandet av betalningar och kontrollfunktionen till en annan myndighet. Trots delegeringen kvarstår ansvaret för förvaltningen och kontrollen av EUGFJ:s garantisektionens medel enligt gemenskapsreglerna hos betalningsverket. När uppgifter har delegerats till andra organ, måste dessa organs uppgifter och skyldigheter definieras och betalningsverket måste övervaka dessa andra organ. Från och med ingången av 2000 kan också verkställandet av utbetalningar delegeras till ett annat organ under vissa noggrant avgränsade förutsättningar och endast om kommissionen ger tillstånd. Betalningsverket och det aktuella organet skall ingå ett avtal om överföringen av uppgiften. Betalningsverket ansvarar fortsättningsvis för att förvaltningen av medlen är klanderfri.

Enligt EG:s finansieringsförordning skall medlemsstaterna tillställa kommissionen en årsredovisning tillsammans med nödvändiga underlag för granskning och godkännande samt ett intyg med avseende på redovisningens fullständighet, exakthet och sanningsenlighet. Intyget utfärdas av ett särskilt organ

som beviljar intyget på grundval av en revision som det utför. Detta organ skall vara funktionellt oberoende av utbetalningsverket. Utöver intyget skall organet upprätta en rapport om sina iakttagelser till kommissionen. Intyget skall i huvudsak grunda sig på en granskning av utbetalningsverkets praktiska rutiner.

Kommissionen gör flera revisionsbesök om året till medlemsstaterna i anslutning till gemenskapsfinansieringen. Om kommissionen konstaterar att medlemsstaternas utgifter inte har genomförts i överensstämmelse med gemenskapsreglerna, beslutar kommissionen om utgifter som inte skall omfattas av gemenskapsfinansieringen. Kommissionen beaktar då särskilt omfattningen av de oriktigheter som konstaterats i medlemsstatens övervakningssystem och den ekonomiska skada som orsakats gemenskapen. Ofta är det inte möjligt att exakt fastställa omfattningen av skadan, varför kommissionen utgår från storleken på den finansiella korrigeringen. Förfarandena baserar sig på EG:s finansieringsförordning. Om medlemsstaten är missnöjd med kommissionens beslut, kan den begära medling innan kommissionen fattar sitt slutgiltiga beslut. Kommissionens beslut kan överklagas till EG-domstolen.

Myndigheter som sköter förvaltningen av strukturfonderna

Gemenskapsrätten och de programdokument som baser sig på den ställer flera krav på medlemsstaterna i fråga om användningen av strukturfondernas medel. Gemenskapens grundläggande bestämmelser om dessa myndigheters uppgifter ingår i rådets förordning (EG) nr 1260/1999 om allmänna bestämmelser för strukturfonderna, nedan EG:s strukturfondsforordning. Enligt artikel 9 utser medlemsstaten en förvaltningsmyndighet för uppgiften. I artikel 34 förutsätts att medlemsstaten utser en förvaltningsmyndighet för varje stödform, dvs. operativa program, samlade programdokument och program för gemenskapsinitiativ. Förvaltningsmyndigheten kan vara en myndighet, ett organ eller medlemsstaten själv. Förvaltningsmyndigheten ansvarar för att förvaltningen och genomförandet sker effektivt och på ett korrekt sätt.

Detta ansvar omfattar bl.a. upprättande av ett övervakningssystem, förmedlingen av uppgifter till kommissionen, upprättandet av rapporten om genomförandet, anordnandet av en utvärdering efter halva tiden samt säkerställande av att stödformen genomförs på ett korrekt sätt och överensstämmer med gemenskapspolitiken.

Vidare skall medlemsstaten utse en utbetalande myndighet för varje stödform. Medlemsstaten ger den utbetalande myndigheten till uppgift att utarbeta och förmedla utbetalningsansökningar till kommissionen. Den utbetalande myndigheten skall också ta emot strukturfondernas medel från kommissionen och vidarebefordra dem i medlemsstaten. I kommissionens tillämpningsförordning (EG) nr 438/2001 för strukturfondsforordningen föreskrivs närmare om både förvaltningsmyndighetens och den utbetalande myndighetens uppgifter och hur de skall vara organiserade. De förmedlande organ som nämns i förordningens artikel 2.2 kan på förvaltningsmyndighetens eller den utbetalande myndighetens ansvar utföra uppgifter på desas vägnar. Det väsentliga i fråga om organisationen av uppgifterna är att säkerställa en tillfredsställande verifieringskedja för betalningarna samt att den finns en tydlig uppgiftsfördelning mellan förvaltningsmyndigheten och den utbetalande myndigheten och det förmedlande organet, och att det finns en tillräcklig uppdelning mellan avdelningarna och inom dem, särskilt om förvaltningsmyndigheten och den utbetalande myndigheten är ett och samma organ. Funktionellt fristående enheter är ett krav när det gäller attesteringen av de utgifter som ingår i utgiftsdeklarationer och ansökningar om utbetalning till EUGFJ:s utvecklingssektion, urvalskontrollerna samt den deklaration som utfärdas när ett program har avslutats.

1.1.5. Organiseringen av skötande av uppgifter

I Finland finns ett sådant utbetalningsverk som avses i EG:s finansieringsförordning.

Till utbetalningsverket hör från jord- och skogsbruksministeriet de enheter som fastställs i ministeriets arbetsordning samt ekonomigruppen från jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstcentral. Ministeriets kanslichef är chef för utbetalningsverket. Jord- och skogsbruksministeriet, som är behörigt ministerium för den gemensamma jordbrukspolitiken, godkände utbetalningsverket 1997. Det nuvarande utbetalningsverket utgörs alltså inte av en organisatorisk helhet, utan uppgifterna sköts av två ämbetsverk och också inom ministeriet av flera olika enheter.

Betalningsverkets uppgifter har i Finland decentraliserats så att de är nära klienterna. Kommunernas landsbygdsnäringsmyndigheter tar emot ansökningar om jordbrukarstöd, handlägger ansökningarna, fattar besluten och sänder besluten till jordbrukarna. Uppgifterna i anslutning till kontrollen av jordbrukarstöden har delegerats till TE-centralerna. Huvuddelen av kontrollen av exportstöden och andra marknadsstöd har delegerats till tullverket. Besluten om landsbygdsutvecklingsprojekt fattas vid TE-centralerna. Uppgifter har dessutom delegerats till bl.a. kontrollcentralen för växtproduktion, Livsmedelsverket, Forskningsanstalten för veterinärmedicin och livsmedel, de regionala skogscentralerna, Skogsbrukets utvecklingscentral Tapio och Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt. Ett avtal mellan Ålands landskapsstyrelse och ministeriet om utbetalningsverksuppgifterna på Åland och en överenskommelseförordning bereds som bäst. Utbetalningsverket ansvarar genom förordningar, anvisningar, avtal samt utbildning och övervakning för att de funktioner som delegerats följer gemenskapsreglerna.

Av de regionala strukturfondsprogram som genomförs i Finland deltar jord- och skogsbruksministeriet i mål 1-programmen för norra Finland och östra Finland och har utsetts till utbetalande myndighet i lagen om den nationella förvaltningen av programmen för strukturfonderna (1353/1999) i fråga om verksamhet som delfinansieras av EUGFJ:s utvecklingssektion och FFU. Förvaltningsmyndighet för mål 1-programmen är inrikesministeriet. LEADER+-programmet finansieras enbart med medel från EUGFJ:s

utvecklingssektion och jord- och skogsbruksministeriet är både förvaltningsmyndighet och utbetalande myndighet för programmet. TE-centralernas landsbygdsavdelningar ansvarar i huvudsak för handläggningen av stödansökningarna och ansökningarna om utbetalning och genomför de administrativa kontrollerna i anslutning till ansökningarna. Jord- och skogsbruksministeriet och TE-centralerna ansvarar för de urvalskontroller som utförs på stället.

Förvaltningen av de nationella inkomststöden sker i huvudsak via samma myndigheter och system som förvaltningen av EU-stöden, men så att produktionsstödet för mjölk betalas till producenterna via mejerierna. Också kreditinstituten anlitas vid förvaltningen av strukturstöden. På grundval av TE-centralens stödbeslut kan kreditinstituten bevilja statliga lån och räntestödslån, av vilka de statliga lånen i vissa fall också kan delfinansieras av EU.

Jord- och skogsbruksministeriets uppgifter i anslutning till verkställandet av stödsystemen kan indelas i två grupper, förberedelser för verkställandet och det egentliga praktiska verkställandet. I fråga om stödsystemen för marknadsföringen av jordbruksprodukter är det ministeriet som, utöver planeringen av verkställandet, fattar besluten som gäller de enskilda klienterna. År 2000 fattade ministeriet ca 22 300 beslut av vilka de flesta gällde exportstöd och företag. Ministeriet fattar också i mindre omfattning andra enskilda beslut. t.ex. beslut om marknadsföringskampanjer för jordbruks- och trädgårdsodlingsprodukter, beslut om godkännande av och stöd till frukt- och grönsaksodlarorganisationer, beslut i anslutning till statsgaranti, beslut om statens ansvar samt beslut om forsknings- och utvecklingsprojekt gällande jordbruk, livsmedelsekonomi och landsbygd. Dessutom ger ministeriet utlåtanden enligt 25 kap. ärvdabalken (40/1965).

I fråga om de övriga stödsystemen har beslutsfattandet förts nära klienterna och beslut som gäller enskilda stödtagare fattas i regel i kommunerna och TE-centralerna, vilket motsvarar det förvaltningspolitiska tänkesätt som tillämpas i Finland. Jord- och skogsbruksmi-

nisteriets uppgift är i dessa fall att planera verkställandet av stödsystemen och en väsentlig del av detta arbete består av styrning av de nämnda myndigheterna för att säkerställa att verksamheten är enhetlig och av hög kvalitet. Det decentraliserade verkställandet har inneburit att man har varit tvungen att fästa mycket uppmärksamhet vid styrningen av verksamheten, eftersom den omfattande och detaljerade gemenskapsrätten skall verkställas enhetligt i hela landet. Sedan den nya grundlagen trädde i kraft sker styrningen genom statsrådets och ministeriets förordningar, anvisningar och informationsstyrning. De rättsnormer som tidigare ingick i cirkulären ingår nu i ministeriets förordningar.

Till jord- och skogsbruksministeriet hör planeringen, styrningen och kontrollen av den föreskrivna övervakningen av offentlig finansiering som ministeriet och utbetalningsverket ansvarar för. Ministeriet kontrollerar att de övervakningsuppgifter som delegerats till TE-centralerna, tullverket och andra organ genomförs i enlighet med bestämmelserna och är av hög kvalitet. Ministeriet kontrollerar dessutom landsbygdsutvecklingsprojekten på stället. Till ministeriet hör också den interna kontrollen samt övervakningen av verkställandet av systemen och rapporteringen till kommissionen.

Till jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstcentral hör utbetalningen och redovisningen av stöden, rapporteringen till kommissionen om EUGFJ:s garantisektions utgifter samt attestering av utgifterna i anslutning till EUGFJ:s utvecklingssektions utgiftsdeklarationer och ansökningar om utbetalning. TE-centralerna och kommunernas landsbygdsnäringsmyndigheter sänder uppgifterna om utbetalning av stöd elektroniskt till informationstjänstcentralen, som vidarebefordrar dem till banken och för in uppgifterna i jord- och skogsbruksministeriets bokföring och en databas som används för rapporteringen. Jord- och skogsbruksministeriet godkänner utgifterna för utbetalning. Utbetalningen av stöden och bokföringen sköts alltså huvudsakligen centraliserat, även om beslutsfattandet är decentraliserat. Utbetalning och bokföring skall också enligt gemen-

skapsbestämmelserna koncentreras till utbetalningsverket, men när det gäller utbetalningen kan vissa noggrant avgränsade undantag göras.

För verkställandet av stödsystemen upprätthålls omkring trettio datasystem inom jordbruksförvaltningen. De används på olika nivåer inom förvaltningen till hjälp för ansökningen, handläggningen, utbetalningen, övervakningen och kontrollen av stöden samt rapporteringen. Dataförvaltningen och data-säkerheten skall följa gemenskapens förordningar och riktlinjer. Ministeriet ansvarar för definitionen av vilka behov datasystemen skall uppfylla och informationstjänstcentralen ansvarar för systemutvecklingen och driftservicen.

Jord- och skogsbruksministeriet är förvaltningsorgan i fråga om strukturprogrammet för fiskerihushållningen i Finland enligt artikel 9 EG:s strukturfondsförordning och utbetalande myndighet i fråga om fonden för fiskets utveckling (FFU). Beslut som gäller riksomfattande projekt fattas vid ministeriet. Uppgiften sköts av ministeriets fiske- och viltavdelning. Programmen för fiskerihushållningen genomförs och beslutsfattandet sker i regel inom den regionala förvaltningen, dvs. fiskeenheterna vid TE-centralerna som är elva till antalet. Åland sköter om förvaltningen och kontrollen inom det egna området.

1.1.6. Övriga uppgifter i anslutning till verkställandet av jordbrukspolitik

Produktions- och stödkvoterna är ett av den gemensamma jordbrukspolitikens viktigaste redskap. Till kvotsystemen hör bl.a. socker- och isoglukoskvoterna, länderkvoten för mjölk (dvs. mejeri- och direktförsäljningskvoterna) samt kvotsystemen för tjur- och oxbidrag, dikobidrag och bidrag per tacka. Jord- och skogsbruksministeriet är högsta ansvariga myndighet i fråga om förvaltningen av kvotsystemen och ansvarar också för att det ges anvisningar för hur systemen skall verkställas. TE-centralernas landsbygdsavdelningar ansvarar för verkställandet, men undantag av sockerkvoten som verkställs av jord- och skogsbruksministeriet. TE-

centralerna utför också kontroller i anslutning till kvotsystemen. För den årliga rapporteringen till kommissionen svarar ministeriet.

Jord- och skogsbruksministeriet är den högsta ansvariga myndigheten i fråga om klassificeringen av slaktkroppar. I fråga om tillsynen över klassificeringen får jord- och skogsbruksministeriet hjälp av Tavastlands TE-central och inspektörer från Köttforskningsinstitutet som beviljas auktorisation av centralen. Klassificeringen och vägningen av slaktkropparna görs av ministeriets auktoriserade klassificerare. Andra uppgifter som hör till ministeriet är bl.a. uppgifter i anslutning byggandet och markanvändningen på landsbygden. Ministeriet utfärdar rättsnormer för byggandet samt godkänner övre gränser för styckkostnaderna. Ministeriet sköter vidare uppgifter i anslutning till skolt-, ren- och naturnäringarna.

Deltagandet i beslutsfattandet i EU är en av ministeriets viktigaste uppgifter. Enligt grundfördragets artikel 202 ger rådet i de rättsakter som rådet antar kommissionen befogenhet att genomföra de regler som rådet beslutar. Kommissionens genomföranderegler behandlas i kommissionens komitologikommittéer. Dessa är de rådgivande kommittéerna samt förvaltnings- och tillsynskommittéerna. I förvaltningskommittéerna fattas beslut om åtgärder som ansluter sig till tillämpningen av den gemensamma jordbrukspolitik. Varje marknadssystem har sin egen kommitté. Några kommittéer sammanträder en gång i veckan, andra mer sällan.

Produktionen av jordbruksstatistik har placerats i anslutning till jordbruksförvaltningen. För statistikproduktionen ansvarar i huvudsak jord- och skogsbruksministeriet informationstjänstcentral, som producerar statistik om jordbrukets struktur, jordbruksproduktionen, producentpriser och andra priser samt översiktlig statistik beträffande de olika produkterna samt en näringsbalans. Statistikcentralen står för huvuddelen av den ekonomiska statistiken inom jordbrukssektorn. I och med EU-medlemskapet fick informationstjänstcentralen nya statistikuppdrag, bl.a. EU-uppföljningen av marknadspris och summeringar av tillgången på olika produkter. Samtidigt infördes också nya klassificeringar och måttenheter. Statistikproduktionen

regleras utöver av lagen om jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstcentral, av lagen om landsbygdsnäringsstatistik (1197/1996), statistiklagen (62/1994), lagen om landsbygdsnäringsregistret (1515/1994) och gemenskapens rättsakter om jordbruksstatistik.

1.2. Utbetalningsverksfunktionen i några medlemsstater

Allmänt

Även om utbetalningsverksfunktionerna baserar sig på ett enhetligt EG-regelverk, har man i de olika medlemsstaterna med den nationella förvaltningen och politiken som utgångspunkt stannat för ibland mycket olikartade lösningar. I de stora medlemsstaterna som Frankrike, Tyskland, Storbritannien och Spanien finns det flera utbetalningsverk. I Tyskland och Spanien verkar utbetalningsverken i regel inom regioner med självstyrelse. I Frankrike är utbetalningsverken ofta produktspecifika. Följande redogörelse koncentrerar sig på förvaltningen i de länder vars förvaltningssystem påminner om Finlands.

Danmark

Ministeriet för livsmedel, jordbruk och fiske (Ministeriet för Fødevarer, Landbrug og Fiskeri) bildar tillsammans med sina verkställande direktorat en jordbruksministeriekoncern. Direktoratet är verkställande organ som har en självständigare ställning än vanliga avdelningar. Det finns fyra direktorat: växtdirektoratet, livsmedelsdirektoratet, direktoratet för livsmedelsekonomi och fiskeridirektoratet.

Direktoratet för livsmedelsekonomi är det enda utbetalningsverket i Danmark. Till dess uppgifter hör också förvaltningen av medel från EUGFJ:s utvecklingssektion och FFU. Växtdirektoratet ansvarar för växthälsa, foder och organiska frågor. Det verkställer också nästan alla jordbrukarkontroller med hjälp av sina sex distriktkontor.

Ministeriet ansvarar för beredningen av lagar och program som finansieras av EU. I detta beredningsarbete utnyttjar ministeriet framför allt direktoratens sakkunskap. Mini-

steriet frågar årligen direktoraten om behoven av lagändringar. När ministeriet har fått in svaren, grundas arbetsgrupper som bl.a. består av representanter för ministeriet och det berörda direktoratet. Den inledande beredningen sker också ofta i direktoraten. Programplaneringen sker på motsvarande sätt i kommittéer och arbetsgrupper som grundas för detta ändamål. På så sätt säkerställer man att ärendena samordnas inom ministeriets verksamhetsområde.

Sverige

Jordbruksdepartementet sköter som behörig myndighet jordbruksförvaltningen i Sverige. Statens jordbruksverk är det enda utbetalningsverket i Sverige, och det har det övergripande ansvaret för den praktiska verksamheten i anslutning till stödsystemen. Alla centrala uppgifter i anslutning till EU:s stödsystem har koncentrerats till jordbruksverket. Jordbruksverket är också regeringens expertmyndighet i jordbrukspolitiska frågor.

Ansökningar om jordbrukarstöd riktas till länsstyrelsernas lantbruksenheter. De ansvarar inom sitt område för besluten om och kontrollen över jordbruks- och fiskestöden. Innan besluten om utbetalning verkställs kontrolleras de ytterligare vid jordbruksverket. Jordbruksverket ansvarar dessutom för administreringen av interventionsåtgärder, EU:s strukturstöd och nationella strukturstöd, beredningen i anslutning till förvaltningskommittésammanträdena samt statistiken inom jordbrukssektorn.

Irland

I Irland ansvarar ministeriet för jordbruk, livsmedel och landsbygdsutveckling (Department of Agriculture, Food and Rural Development) för jordbruksfrågorna. Till ministeriets uppgiftsområde och ansvar hör verkställandet av drygt 70 olika stödformer, och det ansvarar också för frågor i anslutning till livsmedelssäkerhet och livsmedelskontroll. Ministeriet fungerar samtidigt som utbetalningsverk i Irland. Verksamheten är decentraliserad till fem huvudkontor och ministeriet har också ett lokalkontor i varje grevskap. Administreringen av åtgärder för att

stabilisera marknaden har traditionellt skett inom jordbruksministeriets organisation, eftersom de är av stor betydelse i Irland.

Nederländerna

I Nederländerna består jordbruksförvaltningen av ministeriet för jordbruk, naturförvaltning och fiske (Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij) och sex utbetalningsverk. Skälen till att man valt en uppsjälkad betalningsverkstruktur är historiska. I Nederländerna finns sedan länge olika produktspecifika organisationer, och en del av dem har ackrediterats för utbetalningsuppgiften. Två utbetalningsverk verkar i anslutning till ministeriet, det ena administrerar interventionsåtgärder och direkta inkomststöd och det andra projekt som anknyter till åtgärderna för landsbygdsutveckling. De fyra övriga är produktorganisationer som övervakas av ministeriet och som sköter både officiella och privata uppdrag. De utbetalningsverk som verkar i anslutning till ministeriet ingår i ministeriets budget, de produktspecifika organen har en egen budget. De har också egna fonder, dit bl.a. kommissionens finansiella korrigeringar riktas. I Nederländerna försöker man minska antalet utbetalningsverk.

1.3. Bedömning av nuläget

Efter det att Finland hade anslutit sig till Europeiska unionen ordnades förvaltningen av jordbrukets stödsystem utgående från den jordbruksförvaltning som utvecklats före medlemskapet. Jordbruksstyrelsen som var verkställande myndighet inom jordbruksförvaltningen hade lagts ned vid ingången av 1993, vilket innebar att de enda aktörerna på centralförvaltningsnivå var jord- och skogsbruksministeriet och jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstcentral. Som statliga regionalförvaltningsmyndigheter fungerade landsbygdsnäringsdistrikten. I ministeriet kom några avdelningars uppgifter att omfatta både beredningsarbete för politiskt beslutsfattande och planeringen av verkställande åtgärder och det egentliga praktiska verkställandet. Ansvaret för de olika uppgifterna fastställdes genom jord- och skogs-

bruksministeriets arbetsordning. Informationstjänstcentralens uppgift har varit att producerat data- och ekonomiförvaltningstjänster för ministeriets behov.

Det nuvarande utbetalningsverket i Finland har i praktiken fungerat ändamålsenligt och inte heller kommissionen har haft något nämnvärt att anmärka på hur utbetalningsverket är organiserat eller på kvaliteten på förvaltningen. Det nuvarande arrangemanget har dock krävt omfattande samordnande arbetsinsatser för att säkerställa att förvaltningen sker i överensstämmelse med gemenskapsreglerna, att procedurerna och funktionerna är ändamålsenliga och att resurserna är rätt avpassade och effektivt utnyttjade. Avsaknaden av en egen fungerande ledning för utbetalningsverksfunktionerna och den otillräckliga differentieringen mellan den behöriga myndigheten och uppgiften att fungera som utbetalningsverk har varit arrangemangets brister. I anslutning till det praktiska arbetet har det visat sig vara nödvändigt att samla utbetalningsuppgifterna i en och samma organisation och samtidigt skilja dem från ministeriets politiska beredningsarbete.

Jord- och skogsbruksministeriet har gjort en utredning om olika modeller för omorganiseringen av de verkställande uppgifterna. Alternativen har varit en separat organisation i anslutning till ministeriet eller inrättandet av ett nytt verkställande ämbetsverk som skall sortera under ministeriet. Det nuvarande arrangemangets styrka har varit det smidiga samarbetet och informationsutbytet mellan den politiska beredningen och planeringen av verkställandet, samt att uppgifterna har kunnat skötas med möjligast små resurser, eftersom arbetsfördelningen inom ministeriet har varit flexibel. Likaså har samarbetet med Europeiska unionen fungerat väl, eftersom de personer som deltar i EU:s sammanträden känner till hela förvaltningskedjan. Detta understödde modellen med en organisation som verkar i anslutning till ministeriet.

Propositionen med förslag om inrättande av ett nytt ämbetsverk grundar sig på de utvecklingslinjer som dragits upp för statens centralförvaltning, enligt vilka ministeriernas roll att fungera som staber för regeringen, liksom uppdraget att styra den underordnade förvaltningen (den strategiska styrningen)

och det internationella samarbetet borde framhävas i ministeriernas uppgifter. De uppgifter i anslutning till styrningen av den dagliga verksamheten och de beslut om enskilda stödtagare som sköts av ministeriet borde förläggas till enheter som sorterar under ministeriet.

2. Propositionens mål och de viktigaste förslagen

2.1. Propositionens mål

I propositionen föreslås att ett nytt ämbetsverk, Landsbygdsverket, inrättas inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde. Det centrala målet är att samla de för närvarande utspridda funktioner som verkställer Europeiska gemenskapens gemensamma jordbrukspolitik på centralförvaltningsnivå i en och samma organisation och göra utbetalningsverkets totalansvar för förvaltningen tydligare. Även om deltagandet i det politiska beslutsfattandet, påverkandet och beredningen samt verkställandet rörande den gemensamma jordbrukspolitiken samt utbetalningsuppgifterna, som främst hör till det praktiska verkställandet av denna politik, har fungerat ändamålsenligt, kan det anses vara motiverat och ändamålsenligt att separera de egentliga operativa uppgifterna från den politiska beredningen och det politiska beslutsfattandet.

Ett andra centralt mål är att genomföra statsrådets avsikt att förtydliga ministeriernas roll i förhållande till den övriga förvaltningen. Enligt statsrådets förvaltningspolitiska principbeslut från april 1998 skall regeringen göra en utredning om hur ministerierna kan utvecklas till staber för regeringen och ledare inom sitt förvaltningsområde. Uppgifter som inte direkt tjänar rollen som stab för regeringen, styrningen och ledningen av förvaltning som sorterar under ministeriet, internationellt samarbete eller EU-samordning flyttas bort från ministerierna. Uppgifterna omorganiseras så att de sorterar under ministeriet eller delegeras till separata enheter. I juni 2000 tillsatte statsrådet ett centralförvaltningsprojekt som skall utarbeta ett förslag till hur statsförvaltningen kan utvecklas. För beredningen av förslaget utsågs 13 utveck-

lingsområden och ett delprojekt tillsattes för vart och ett. Av delprojekten utgår ett projekt som utreder principerna för centralförvaltningens struktur från små ministerier som koncentrerar sig på de primära uppgifterna på statsrådsnivå. Före utgången av år 2001 skall regeringen ta ställning till utvecklingslinjerna för centralförvaltningen.

Reformen skapar möjligheter till att utveckla styrningen av verkställandet, i och med att uppgifterna får en fungerande ledning som är avskild från ministeriets politiska ledning. Detta och förläggandet av uppgifterna till ett ämbetsverk gör det möjligt att införa effektivare intern arbetsfördelning och effektivare rutiner. För klienterna och samarbetsorganen blir det också lättare att sköta ärenden, när de sköts av en enda myndighet i stället för som tidigare två.

2.2. De viktigaste förslagen

Det föreslås att uppgifter i anslutning till verkställandet av jordbruks- och landsbygdspolitiken med därtill nödvändiga resurser överförs från jord- och skogsbruksministeriet till Landsbygdsverket, och att de resurser från jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstcentral med vilka centralen har producerat tjänster för ministeriet för de ovan nämnda uppgifterna, jämte centralens statistikproduktion överförs till Landsbygdsverket. Till det nya ämbetsverket överförs fler uppgifter än vad som förutsätts enligt gemenskapsreglerna för utbetalningsverken. Landsbygdsverkets primära uppgifter skall sålunda vara verkställandet av åtgärder enligt Europeiska gemenskapens gemensamma jordbrukspolitik och av åtgärder för landsbygdsutveckling enligt gemenskapsreglerna till den del som dessa åtgärder hör till jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde. Verkställandet av de stöd som finansieras med nationella medel är i så hög grad integrerat med EU:s stödsystemen att det är motiverat att också denna uppgift överförs till Landsbygdsverket. I uppgifterna ingår också verkställandet av produktions- och stödkvoter och av det integrerade förvaltnings- och kontrollsystemet för gemenskapens stödsystem och andra kontrollsystem. Avsikten är att överföra uppgifter till Lands-

bygdsverket i sådan utsträckning att uppgifterna också omfattar beredningen av verkställandet och inte bara det praktiska verkställandet. Det föreslås att också de tekniska befogenheterna att utfärda normer skall överföras från ministeriet till Landsbygdsverket.

I fråga om EUGFJ:s utvecklingssektion skall jord- och skogsbruksministeriet också i fortsättningen fungera som utbetalningsverk. Avsikten är dock att ministeriet skall utföra dessa uppgifter endast när det gäller attesteringen av utgifter som ingår i utgiftsdeklarationer och ansökningar om utbetalning. De föreslagna ändringarna omfattar uppdragen som verkställande och utbetalande myndighet för EUGFJ:s utvecklingssektion och de uppgifter i anslutning till verkställandet av den nationella finansieringen av åtgärder för landsbygdsutveckling som ingår i ERUF-finansierade Interreg-program, vilka kommer att överföras till Landsbygdsverket. Landsbygdsverket skall verka som ett sådant förmedlande organ för vissa uppgifter som hör till förvaltningsmyndigheten eller den utbetalande myndigheten som avses i den ovan nämnda förordningen (EG) nr 438/2001. Uppgifterna skall definieras närmare i 8 § lagen om finansiering av landsbygdsnäringar (329/1999) och 8 § lagen om finansiering av renhushållning och naturnäringar (45/2000) och i en statsrådets förordning som ges med stöd av dem. Till Landsbygdsverket överförs alla uppgifter i anslutning till verkställandet såsom planering och underhåll av datasystem, urvalskontrollen av programprojekten, med undantag av strukturstöd för jordbruk som kontrolleras av TE-centralerna, samt kontrollen av förvaltnings- och kontrollsystem. Till Landsbygdsverket överförs också godkännandet av utbetalningar och inkomster, själva utbetalningen samt bokföringen. Landsbygdsverket skall också för EUGFJ:s utvecklingssektions del vara förmedlande organ när det gäller uppgifter som den utbetalande myndigheten i huvudsak ansvarar för, bl.a. utgiftsdeklarationer och ansökningar om utbetalning och inlämnandet av dem till kommissionen samt mottagandet av utbetalningar från kommissionen. Landsbygdsverket skall också bedöma antalet ansökningar om utbetalning. I fråga om åtgärder som del-

finansieras av FFU samt uppgifter i anslutning till verkställandet av vattenresursprojekt som delfinansieras av ERUF skall utbetalningsuppgifterna och de övriga verkställighetsuppgifterna liksom tidigare skötas av jord- och skogsbruksministeriet. De förvaltningsmyndighetsuppgifter som hör till jord- och skogsbruksministeriet skall enligt förslaget också i fortsättningen skötas av ministeriet. Till Landsbygdsverket skall dock överföras vissa förvaltningsmyndighetsuppgifter för gemenskapsinitiativet LEADER+-programmen och sådana förvaltningsmyndighetsuppgifter för mål 1-programmen som anvisats till ministeriet i dess egenskap av förmedlande organ.

Ministeriet skall fortsättningsvis ansvara för uppgifterna i anslutning till EU:s förvaltningskommittéer och för beredningen och ändringen av program som delfinansieras av EUGFJ:s utvecklings- eller garantisektion, de nationella stödsystemen samt för utvärderingen av programmen, de årliga rapporterna till kommissionen, arbetet i övervakningskommittéerna, samarbetet på statsrådsnivå, fördelningen inom regionalförvaltningen av bevilningsfullmakter som ingår i budgeten samt för utfärdandet av deklARATIONERNA om att en stödform avslutats. De ovan nämnda uppgifterna anses kräva en sådan grad av politisk styrning eller funktionellt oberoende av annan verksamhet, att de hör till ministeriets behörighet. Landsbygdsverkets deltagande i beredningen av olika frågor säkerställs på det sätt som anges nedan i kapitel 3.3.

Alla beslut om finansiering av forskning och finansiering av riksomfattande projekt gällande landsbygdsutveckling skall enligt förslaget fortsättningsvis fattas vid ministeriet, för att ministeriets kontroll över den strategiska helhet som forskningen bildar inte skall försvagas. Även beslut som gäller finansiering av statsunderstöd som beviljas enligt prövning fattas också i fortsättningen vid ministeriet.

Avsikten är inte att den nuvarande arbetsfördelningen mellan centralförvaltningen och regionalförvaltningen skall ändras i samband med inrättandet av Landsbygdsverket. I lagstiftningen om varje stödsystem finns mer detaljerade bestämmelser om de olika myndigheternas uppgifter. Ministeriets styrning

av Landsbygdsverket skall ske genom författningar, resultatstyrning samt separata uppdrag. Ministeriet skall styra TE-centralernas verksamhet genom författningar och resultatstyrning. I övrigt skall Landsbygdsverket ansvara för styrningen av TE-centralernas verksamhet.

I fråga om de uppgifter som också i fortsättningen sköts av jord- och skogsbruksministeriet skall omorganiseringen enligt planerna genomföras så, att Landsbygdsverket skall producera vissa tjänster för ministeriet på samma sätt som informationstjänstcentralen gjorde tidigare. På motsvarande sätt skall Landsbygdsverket kunna producera tjänster för de myndigheter som sköter olika uppgifter inom jordbrukssektorn. Det skulle närmast gälla dataförvaltningstjänster såsom systemutveckling och driftservice samt stödservice för förvaltningen, vilket omfattar dokumenthantering och ämbetsverksservice. Varje part kommer separat överens om vilka tjänster de behöver och tjänsterna skall vara avgiftsbelagda. Däremot skall ekonomiförvaltningen i anslutning till de uppgifter som fortsättningsvis sköts vid ministeriet inte skötas som en tjänst, utan ministeriet skall själv sköta ekonomiförvaltningen och de nödvändiga resurserna för detta skall överföras från informationstjänstcentralen till ministeriet.

Gårdsbrukets utvecklingsfond och interventionsfonden för jordbruket är finansieringsinstrument i den verksamhet som enligt förslaget skall överföras till det nya ämbetsverket. Därför är det motiverat att överföra skötseln av fonderna till Landsbygdsverket. Beslut som gäller forskning som finansieras av gårdsbrukets utvecklingsfond skall också i fortsättningen fattas vid ministeriet, men den övriga förvaltningen skall skötas vid Landsbygdsverket. Utöver en bestämmelse i lagen om inrättandet av Landsbygdsverket skall också lagen om gårdsbrukets utvecklingsfond och lagen om interventionsfonden för jordbruket ändras. Det föreslås också bestämmelsen om användningen av utvecklingsfondens medel till köp av referenskvantiteter för mjölk skall flyttas från lagen om gårdsbrukets utvecklingsfond till lagen om inrättandet av Landsbygdsverket.

3. Propositionens verkningar

3.1. Ekonomiska verkningar

Statsekonomiska verkningar

Det föreslås att det inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde inrättas ett Landsbygdsverk den 1 april 2002. Från och med samma datum läggs jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstcentral ned. I budgetpropositionen för 2002 har de arrangemang som inrättandet av verket samt överföringen av uppgifter, personal och anslag från ministeriet och informationstjänstcentralen till verket, och personal från informationstjänstcentralen till ministeriet förutsätter beaktats. Omorganiseringarna skall enligt planerna genomföras inom ramen för de anslagsramar för 2002—2005 som antagits av statsrådet.

Omkostnadsmomentet för Landsbygdsverket skall enligt förslaget vara nettobudgeterat. Nettoanslaget i budgetpropositionen för 2002 är 16,1 miljoner euro. I fortsättningen uppskattas behovet till 26 miljoner euro på årsnivå, varav ca 4 miljoner euro täcks genom intern finansiering. Vid uppskattningen av utgifterna har det beaktats att verkets personal kommer att uppgå till 346 personer och att de system som för närvarande räknas till utbetalningsverkets datasystem skall övergå i det nya verkets ägo och besittning. För närvarande har jord- och skogsbruksministeriet och informationstjänstcentralen verksamhetslokaler, som delvis ligger i samma byggnader, på fyra olika ställen i Gloet—Kronohagen—Hagnäs -området. Avsikten är att samla ministeriets personal till statens lokaler i Kronohagen och Landsbygdsverket i huvudstadsregionen. Arrangemangen orsakar inga merkostnader.

Det nya verket skall producera dataförvaltningstjänster och andra experttjänster och stödservice för förvaltningen för jord- och skogsbruksministeriet och andra myndigheter inom sektorn. Tjänsterna och kostnaderna för dem skall specificeras i avtal som ingås mellan parterna. Jord- och skogsbruksministeriet ersätter de utgifter som orsakas av de tjänster som verket producerar. Dessa utgifter upp-

skattas uppgå till 0,750 miljoner euro på årsnivå. Verkets övriga inkomster består närmast av inkomster som överförs från informationstjänstcentralen, av vilka den största delen utgörs av avgifter enligt systemet för identifiering och registrering av nötkreatur i enlighet med rådets förordning (EG) nr 1760/2000.

Till Landsbygdsverkets uppgifter hör verkställandet av Europeiska gemenskapens gemensamma jordbrukspolitik och åtgärder för landsbygdsutveckling samt av de nationella stödssystem som kompletterar dessa. Avsikten är att Landsbygdsverket skall vara ett statligt räkenskapsverk.

I budgetpropositionen för 2002 har sammanlagt reserverats 2 042,6 miljarder euro för de ovan nämnda stöden, varav 1,755 miljarder euro i kapitel 30.12 (Inkomststöd för jordbruket och trädgårdsodlingen), 152,3 miljoner euro i kapitel 30.13 (Marknadsföring av jordbruksprodukter och balansering av produktionen) och 134,7 miljoner euro i kapitel 30.14 (Utvecklande av gårdsbrukets struktur och landsbygden).

Gårdsbrukets utvecklingsfonds disponibla medel beräknas uppgå till 310,6 miljoner euro 2002. Finansieringen av gemenskapens stöd via interventionsfonden för jordbruket beräknas uppgå till 110 miljoner euro. Från EUGFJ:s garantisektion intäktsförs i statsbudgeten och interventionsfonden sammanlagt ca 899,8 miljoner euro och från utvecklingssektionen intäktsförs i statbudgeten och utvecklingsfonden sammanlagt ca 57,9 miljoner euro (innehåller inte momentet 30.14.63).

Kommunalekonomiska verkningar och verkningar i fråga om näringsliv och medborgare

Propositionen har inga direkta ekonomiska verkningar när det gäller kommunerna och näringslivet. Reformen kommer dock göra det enklare för landsbygdsnäringsmyndigheterna och jordbrukarna och andra förmånstagare att utträta ärenden i och med att endast en myndighet på centralförvaltningsnivå behandlar ärendena.

3.2. Verkningar i fråga om organisation och personal

Ett av målen för omorganiseringen är att flytta bort sådana uppgifter från ministeriet som enligt målen för utvecklandet av ministeriernas ställning och verksamhet inte på grund av sin natur hör hemma på ministerienivå. Till det nya ämbetsverket överförs också statistikväsendet från jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstcentral jämte de resurser med vilka centralen har producerat ekonomiförvaltnings-, dataförvaltnings- och andra tjänster för ministeriet. Till Landsbygdsverket överförs från jord- och skogsbruksministeriet 153 tjänster och arbetsavtalssysslor samt de personer som sköter dessa, och från jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstcentral 192 tjänster och arbetsavtalssysslor och de personer som sköter dessa. För att Landsbygdsverkets tjänstestruktur skall bli ändamålsenlig, är det nödvändigt att inom ramen för de årsverken som överförs inrätta 4—5 nya tjänster. Enligt förslaget skall överdirektörtjänsten vid informationstjänstcentralen skall dras in och en ny överdirektörtjänst inrättas vid Landsbygdsverket. Sammanlagt kommer antalet anställda vid Landsbygdsverket att vara 346 personer.

Antalet anställda vid jord- och skogsbruksministeriet uppgår efter omorganiseringen till 319 personer. De uppgifter och de resurser som stannar kvar vid ministeriet omorganiseras samtidigt i den omfattning som det är påkallat så, att ministeriet på ett effektivt sätt kan sköta de primära uppgifter som tilldelats ministeriet. Å andra sidan kommer möjligheterna att överföra uppgifter till förvaltning som sorterar under ministeriet att utredas också i fortsättningen.

Även om de verksamhetsprocesser som tillämpas inom förvaltningen av jordbruksstöden på lång sikt kan göras effektivare med hjälp av omorganiseringar, torde det inte vara möjligt att minska det nuvarande sammanlagda antalet anställda vid ministeriet och Landsbygdsverket, eftersom det vid ministeriet och Landsbygdsverket behövs personer som delvis behärskar samma sakområden, bl.a. EU-frågor och beredningen av sådant verkställande som måste genomföras genom

ministeriets förordningar. Det behövs också något mer förvaltningspersonal i denna organisationsform än vad som behövdes sammanlagt i jord- och skogsbruksministeriet och informationstjänstcentralen, eftersom Landsbygdsverket enligt förslaget skall få sådana administrativa uppgifter som informationstjänstcentralen inte hade.

3.3. Behovet av samarbete mellan jord- och skogsbruksministeriet och Landsbygdsverket

Landsbygdsverket skall vara ett självständigt ämbetsverk, men ett nära samarbete mellan verket och jord- och skogsbruksministeriet är nödvändigt i fortsättningen för att ministeriet skall ha förutsättningar för att fungera som beredande organ för regeringens ärenden och som EU-samordnare och Landsbygdsverket för att fungera som verkställande myndighet. Behovet av samarbete gäller framför allt beredningen av författningar som gäller Landsbygdsverkets uppgiftsområde, styrningen av regional- och lokalförvaltningen och EU-beredningen.

Till följd av den nya grundlagen ges normer som tidigare gavs på lägre nivå numera genom statsrådets och ministeriets förordningar, vilka inte kan utfärdas av Landsbygdsverket. Även om ministeriet ansvarar för beredningen av författningar, borde Landsbygdsverket kunna delta i beredningen av sådana författningar som till sin natur är verkställighetsförfattningar, även om de i viss mån är förknippade med principiell prövning. Om Landsbygdsverket inte skulle ha denna möjlighet, skulle verkets roll som verkställande myndighet bli snävare än planerat och det skulle inte vara möjligt att överföra så mycket resurser som föreslås till verket. För samarbetet kan det t.ex. tas fram program för lagberedningsarbetet och det praktiska arbetet kan utföras i arbetsgrupper. Å andra sidan kommer det att samlas mycket sådan information om stöden i verket i samband med verkställandet som ministeriet behöver i beslutsfattandet, planeringen, rapporteringen och EU-samordningen.

Inom statsförvaltningen tillämpas i fråga om styrningen av underordnad förvaltning flera olika styrningsmodeller. Enligt 10 §

förordningen om arbetskrafts- och näringscentraler (93/1997) skall handels- och industriministeriet, arbetsministeriet och jord- och skogsbruksministeriet gemensamt bereda de ärenden som gäller resultatstyrning och utvecklandet av verksamheten. Ministeriet skall fortsättningsvis ansvara för TE-centralernas resultatstyrning och samordningen av den när det gäller ministeriets förvaltningsområde. Enligt 2 § lagen om arbetskrafts- och näringscentraler skall TE-centralerna styras och övervakas av det ämbetsverk inom centralförvaltningen vars uppgifter det är stadgat eller bestämt att de skall sköta. Landsbygdsverket skall inom sitt uppgiftsområde ansvara för den dagliga styrningen av verksamheten och det stöd för verksamheten som ges till den myndighet som sköter uppgifterna. Det föreslås också att Landsbygdsverket skall ges fullmakt att utfärda sådana anvisningar om ansöknings-, beviljande- och utbetalningsförfaranden och kontroller i anslutning till bl.a. kvoter, stöd, bidrag och ersättningar som den kan styra verkställandet med. Styrningen av TE-centralerna och de övriga myndigheterna sker följaktligen delvis från ministeriet och delvis från Landsbygdsverket. Även om målet för resultatstyrningen och den övriga styrningen är att ansvaret skall bli så tydligt som möjligt, kommer ett samarbete mellan ministeriet och Landsbygdsverket att vara nödvändigt.

Huvudansvaret för uppgifterna som ansluter sig till EU:s förvaltningskommittéer skall fortsättningsvis vara hos ministeriet. Det är dock i de flesta fall nödvändigt att en representant för Landsbygdsverket deltar i förvaltningskommittéernas sammanträden tillsammans med ministeriets representant, när kommittéerna behandlar ärenden som gäller verkställandet.

Ministeriet skall fortsättningsvis vara den behöriga myndighet som avses i kommissionens förordning (EG) nr 1663/95. Till den behöriga myndighetens uppgifter hör att fastställa grunderna för ackrediteringen av ett utbetalningsverk, ackrediteringen av utbetalningsverken och kontrollen av att utbetalningsverket hela tiden uppfyller villkoren och återkallandet av ackrediteringar. Kommissionen har i sin revisionsrapport gällande

Finland ansett att den behöriga myndighetens roll borde bli tydligare och förstärkas i förhållande till utbetalningsverket. Gemenskapsreglerna och kommissionens ställningstagande innebär att ministeriet skall kontrollera och övervaka Landsbygdsverkets verksamhet mer än förvaltningsområdets andra ämbetsverk. Detta kommer till synes t.ex. i att ministeriet utser det attesterande organ som skall kontrollera Landsbygdsverket och att ministeriet måste hållas informerat om Landsbygdsverkets verksamhet enligt gemenskapsreglerna och dessutom bl.a. om resultaten av kommissionens och Europeiska revisionsrättens årligen utförda revisionsbesök (ca 10) och eventuellt också delta i revisionerna.

4. Beredningen av propositionen

Jord- och skogsbruksministeriets ledningsgrupp kom i januari 2000 överens om de riktlinjer enligt vilka jord- och skogsbruksministeriet och organisationerna inom ministeriets förvaltningsområde skall reformeras. Ministerarbetsgruppen för förvaltning och regional utveckling (HALKE) behandlade reformerna den 13 april 2000. Reformen har omfattat fyra delområden, av vilka reformen av livsmedelsövervakningens centralförvaltning och jordbruksforskningen redan har genomförts. Skogsforskningsinstitutets forskningscentral i Helsingfors lades ned vid ingången av 2001 och anslöts till forskningscentralen i Vanda. Omplaceringen av forskningscentralens tjänster fortsätter.

Det fjärde delområdet var omorganiseringen av utbetalningsverkens uppgifter, som utreddes av ministeriets interna arbetsgrupper under 2000. Arbetsgrupperna granskade tre alternativa organisationsmodeller. I januari 2001 tillsatte ministeriet ett projekt som hade till uppgift att utreda omorganiseringen av utbetalningsverkens uppgifter och inrättandet av ett nytt ämbetsverk som sorterar under ministeriet, som också skulle överta nästan alla av informationstjänstcentralens nuvarande funktioner. Projektet styrs av en styrningsgrupp, där också jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstcentral är representerad. Dessutom utnämndes en särskild utredningsman i början av september 2001.

Om förslaget till regeringsproposition till riksdagen som utarbetats i anslutning till projektet begärdes utlåtanden från finansministeriet, inrikesministeriet, justitieministeriet, handels- och industriministeriet, arbetsministeriet och miljöministeriet, jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstcentral, arbetskrafts- och näringscentralerna samt Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry, Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC samt Maaseudun kehittäjä ry. Utlåtandena var positiva till inrättandet av ämbetsverket. I ministeriernas utlåtanden granskades den föreslagna lagstiftningens och förvaltningens tydlighet i ljuset av grundlagen och huruvida verkets planerade befogenheter att utfärda normer är tillräckligt noggrant avgränsade och allmänt motiverade. Dessutom fästes i utlåtandena uppmärksamhet vid att verkets uppgifter tydligare borde vara en del av systemet för den nationella förvaltningen av strukturfondsprogrammen. TE-centralerna fäste särskild uppmärksamhet vid att styrningen av den underordnade förvaltningen borde bli tydlig. MTK och SLC ansåg i sina utlåtanden att det är nödvändigt att det utses en direktion eller ett motsvarande organ för verket. Utlåtandena har beaktats i mån av möjlighet.

5. Andra omständigheter som inverkat på propositionen

Placeringen av statens enheter och funktioner

Statsrådet gav den 5 april 2001 en anvisning om beredning och behandling av placeringen av statens enheter och funktioner som trädde i kraft den 1 maj 2001. Enligt anvisningen skall placeringen av statens verksamheter och enheter i olika delar av landet, särskilt i regioncentra, i stället för huvudstadsregionen utredas av genom vederbörande ministeriums försorg, bl.a. när existerande funktioner omorganiserar avsevärt. Ministeriet skall anmäla när en enhet eller verksamhet omorganiserar till den koordineringsgrupp för regionalisering som har tillsatts statsrådets kansli. Ministerierna skall också göra en placeringsutredning för varje projekt

och lämna in ett förslag som grundar sig på utredningen till koordineringsgruppen.

Jord- och skogsbruksministeriet lämnade in en placeringsutredning till koordineringsgruppen för regionalisering, i vilken ministeriet meddelade som sin ståndpunkt att utbetalningsfunktionerna skall bibehållas i Helsingfors och att det nya ämbetsverket skall placeras i Helsingfors. Koordineringsgruppen behandlade frågan vid ett sammanträde den 6 juni 2001 och konstaterade att det nya ämbetsverket kan placeras i Helsingfors. Koordineringsgruppen betonade dock att det på lång sikt måste göras en utredning om placeringen av delar av Landsbygdsverkets verksamhet i regional- och lokalförvaltningen utanför huvudstadsregionen. Placeringsutredningen och koordineringsgruppens ståndpunkt sändes för kännedom till ministerarbetsgruppen för förvaltning och regional utveckling den 14 juni 2001.

Skötseln av utbetalningsverkets uppgifter i landskapet Åland

En del av de uppgifter som utbetalningsverket skall sköta enligt gemenskapsreglerna och som ansluter sig till verkställandet av de åtgärder för landsbygdsutveckling som genomförs i landskapet Åland, hör med stöd av självstyrelselagen för Åland (1144/1991) till landskapets behörighet. Landskapets och rikets myndigheter bereder tillsammans som en separat åtgärd ett arrangemang, som innebär att landskapets befogenheter i ärenden som gäller utbetalningsverket överförs till utbetalningsverket i riket genom en överenskommelseförordning som ges med stöd av självstyrelselagen för Åland. En del av utbetalningsverkets uppgifter, såsom godkännande av utbetalningarna, utbetalningen, bokföringen och övervakningen skall i enlighet med gemenskapsreglerna genom en överenskommelse överföras från utbetalningsverket till Ålands landskapsstyrelse.

Landsbygdsverkets interna organisation

Landsbygdsverket skall vara ett chefsstyrt ämbetsverk som leds av en överdirektör.

Överdirektören skall avgöra de ärenden i vilka Landsbygdsverket skall fatta beslut. Genom arbetsordningen kan överdirektören överföra beslutanderätt på en annan tjänsteman vid ämbetsverket. Landsbygdsverket skall ha både avdelningar och verksamhetsenheter. Närmare bestämmelser om dessa skall ingå i arbetsordningen. Överdirektören skall fastställa arbetsordningen.

6. Samband med andra propositioner

Bestämmelserna om de allmänna grunderna för Landsbygdsverkets verksamhet och uppgifter skall ingå i den lag om Landsbygdsverket som föreslås i denna proposition. Propositionen innehåller också förslag till lagar om ändring av lagen om verkställighet av Europeiska gemenskapens gemensamma jordbrukspolitik (1100/1994) och lagen om förfarandet vid skötseln av stöduppgifter i fråga om landsbygdsnäringsar samt till ändring av lagen om gårdsbrukets utvecklingsfond och lagen om interventionsfonden för jordbruket. Utöver denna proposition har regeringen för avsikt att överlämna följande regeringspropositioner till Riksdagen

- förslag till ändring av lagen om finansiering av landsbygdsnäringsar, lagen om finansiering av renhushållning och naturnäringsar, skollagen (253/1995) samt lagen om avträdelsestöd för lantbruksföretagare (1293/1994),

- förslag till lag om nationella stöd till jordbruket och trädgårdsodlingen, och

- förslag till upphävande av lagen om genomförande av Europeiska gemenskapens kvotssystem för mjölk och mjölkprodukter (355/1995).

Behovet att ändra finansieringslagarna beror på inrättandet av Landsbygdsverket. Lagarna skall närmast justeras så att uppgifter i anslutning till verkställandet av landsbygdspolitiken överförs från jord- och skogsbruksministeriet till det nya ämbetsverket.

Dessutom görs några korrigeringar av innehållet i lagarna. I lagen om nationella stöd till jordbruket och trädgårdsodlingen anvisas uppgifter till Landsbygdsverket. Upphävandet av lagen om genomförande av Europeiska gemenskapens kvotssystem för mjölk och mjölkprodukter anknäver inte direkt till inrättandet av Landsbygdsverket, men avsikten är att administreringen av mjölkkvoterna genom lagen om inrättandet av ämbetsverket skall överföras till Landsbygdsverket.

Det föreslås att Landsbygdsverket får de befogenheter att utfärda rättsregler som är nödvändigt för skötseln av uppgifterna. Omfattningen av verkets befogenheter att utfärda normer bestäms på basis av denna proposition och de ovan nämnda separata lagförslagen. Det betyder att verkets befogenheter att utfärda normer skall grunda sig på följande uttryckliga fullmaktsbestämmelser:

- 11 § lagen om verkställighet av Europeiska gemenskapens gemensamma jordbrukspolitik,

- 13 § lagen om förfarandet vid skötseln av stöduppgifter i fråga om landsbygdsnäringsar,

- 3, 7, 11, 26, 30, 32, 41, 44 och 64 § lagen om finansiering av landsbygdsnäringsar,

- 3,7, 22, 27, 28, 37, 40 och 64 § lagen om finansiering av renhushållning och naturnäringsar, och

- 55 och 65 § skollagen.

Om Landsbygdsverkets verksamhet som ett sådant organ som avses i kommissionens förordning (EG) nr 438/2001 skall bestämmas i 8 § lagen om finansiering av landsbygdsnäringsar samt 8 § lagen om finansiering av renhushållning och naturnäringsar samt en statsrådets förordning som ges med stöd av dessa.

Det är ändamålsenligast att de ovan nämnda regeringspropositionerna behandlas tillsammans. Den proposition som nu överläts hänför sig också till budgetpropositionen för 2002 och avses bli behandlad i samband med den.

DETALJMOTIVERING

1. Lagförslag

1.1. Lagen om Landsbygdsverket

1 §. *Verksamhetsområde och administrativ ställning.* Landsbygdsverket, nedan verket, är en centralförvaltningsmyndighet som lyder under jord- och skogsbruksministeriet. På det nya verket övergår från jord- och skogsbruksministeriet att sköta verkställighetsuppdrag i anslutning till åtgärder enligt Europeiska gemenskapens gemensamma jordbrukspolitik och den kompletterande nationella lagstiftningen samt till åtgärder till förmån för landsbygdens utveckling, enligt gemenskapslagstiftning och nationell lagstiftning, och från jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstcentral statistikväsendet i anslutning till jordbruket.

En central princip vid bestämmandet av arbetsfördelningen mellan ministeriet och verket har varit att ministeriet bereder det politiska beslutsfattandet och verket ansvarar för verkställigheten av besluten. I denna verkställighet utgörs en del av uppgifter som utbetalningsverk enligt gemenskapens rättsakter. I verkets uppgifter ingår bl.a. att ge anvisningar i fråga om den nationella verkställigheten av finska författningar och av rådets och kommissionens förordningar inom ramen för den behörighet att meddela föreskrifter som verket ges i lag, fastställa blanketter, behandla och bevilja stöd, sköta lager, göra kontroller, övervaka kontrollerna, sköta betalningar, bokföring och återkrav, följa upp verkställigheten, inklusive uppföljningen av kvoter, rapportera till kommissionen och sköta den interna revisionen. En del av de nämnda verkställighetsuppdragen har över-

förts på arbetskrafts- och näringscentralerna, kommunerna och andra myndigheter, och i detta sammanhang är inga ändringar att vänta i dessa arrangemang. Samarbetet med ministeriet behandlas i avsnitt 3.3 i den allmänna motiveringen.

2 §. *Uppgifter.* Landsbygdsverket skall sköta de nedan nämnda uppgifterna, enligt det som närmare bestäms i Europeiska gemenskapens förordningar samt i nationella lagar och föreskrivs med stöd av dem.

Till verkets uppgifter hör enligt 1 mom. 1 punkten att vara utbetalningsverk för och sköta andra verkställighetsuppdrag i anslutning till stöd som finansieras av garantisektionen vid Europeiska utvecklings- och garantifonden för jordbruket, på det sätt som bestäms i rådets förordning om finansiering av den gemensamma jordbrukspolitiken och i gemenskapens förordningar och beslut som utfärdats med stöd av den. Stöd som finansieras av garantisektionen är areal- och husdjursstöd enligt den gemensamma jordbrukspolitiken, stöd i anknytning till balanseringen av jordbruksmarknaden samt, av åtgärderna till förmån för landsbygdens utveckling, miljöstöd och kompensationsbidrag i hela landet och övriga åtgärder till förmån för landsbygdens utveckling utanför mål 1-området. I anslutning till uppgifterna som utbetalningsverk skall verket i enlighet med kommissionens förordning (EG) nr 1663/95 godkänna betalningar samt sköta utbetalningar, bokföring, kontroll och intern revision.

Verket sköter också interventionsuppgifter inom fiskerihushållningen när det gäller interventions- och förädlingsstöd som beviljas och betalas producentorganisationer som avses i rådets förordning (EG) nr 104/2000 om

den gemensamma organisationen av marknaden för fiskeri- och vattenbruksprodukter samt andra ersättningar. Interventionsuppgifter inom fiskerihushållningen sköts för närvarande av jord- och skogsbruksministeriets fiske- och viltavdelning. Verket skall också sköta kontrolluppgifter i anslutning till stödet för fiskerihushållningen, på det sätt som bestäms separat om dessa uppgifter.

Till verkets uppgifter hör enligt 1 mom. 2 punkten att sköta verkställighetsuppdrag i anslutning till stödåtgärder som finansieras av utvecklingssektionen vid Europeiska utvecklings- och garantifonden för jordbruket, på det sätt som bestäms i rådets förordning om allmänna bestämmelser för strukturfonderna och i gemenskapens förordningar och beslut som utfärdats med stöd av den. I enlighet med lagen om den nationella förvaltningen av programmen för strukturfonderna är jord- och skogsbruksministeriet i fråga om utvecklingssektionen vid EUGFJ fortfarande utbetalande myndighet inom mål 1-programmen samt förvaltningsmyndighet och utbetalande myndighet inom gemenskapsinitiativprogrammet LEADER+. Det är meningen att verket skall vara förmedlande organ enligt kommissionens förordning (EG) nr 438/2001 och att största delen av den utbetalande myndighetens uppgifter skall överföras på detta organ genom 8 § lagen om finansiering av landsbygdsnärings- och 8 § lagen om finansiering av renhushållning och naturnäringar samt genom statsrådets förordning som utfärdats med stöd av dem. Av de förvaltningsmyndighetsuppgifter som ansluter sig till genomförandet av programmen överförs på Landsbygdsverket sådana tekniska uppgifter som gäller upprätthållandet av det administrativa systemet för de stödsystem som ingår i programmen samt övervakningen av detta system. Till de uppgifter som överförs hör också insamling av statistiska uppgifter och säkerställande av bokföringssystemen, samt motsvarande verkställighetsuppdrag som förvaltningsmyndigheten har i fråga om gemenskapsinitiativprogrammet LEADER+ eller i övrigt i dess egenskap av förmedlande organ i mål 1-programmen. Dessutom skall verket sköta verkställighetsuppdrag inom den nationella finansieringen av sådana åtgärder till förmån för landsbyg-

dens utveckling som ingår i Interreg-program finansierade med medel ur Europeiska regionala utvecklingsfonden, till den del uppgifterna lyder under jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde.

Enligt 1 mom. 3 punkten skall också verkställigheten av nationella stöd som beviljas jordbruket och trädgårdsodlingen samt för åtgärder till förmån för landsbygdens utveckling överföras på verket. Verkställigheten av åtgärder till förmån för landsbygdens utveckling överförs till den del uppgiften inte hör till något annat förvaltningsområde eller någon annan myndighet. Till verket övergår också uppgifter enligt lagen om finansiering av renhushållning och naturnäringar och skollagen samt beslutsfattande i enskilda frågor, t.ex. beslut om säljstödande åtgärder. Dessutom överförs jord- och skogsbruksministeriets nuvarande styrudduppgifter i anslutning till byggandet av landsbygden på verket. Beslut om finansiering av forsknings- och utvecklingsprojekt som finansieras med medel ur statsbudgeten och gårdsbrukets utvecklingsfond skall enligt förslaget likväl också i fortsättningen fattas av jord- och skogsbruksministeriet, för att kontrollen över den forskning som stöder ministeriets strategier inte skall försvagas.

Enligt 1 mom. 4 punkten hör det till verkets uppgifter att verkställa kvoter i anslutning till Europeiska gemenskapens gemensamma jordbrukspolitik. Sådana kvoter kan gälla tjurar, stutar, dikor och tackor samt socker, isoglykos och mjölk. Avsikten är att importkvoterna för bananer också i fortsättningen skall administreras av ministeriet. På verket ankommer att erkänna producentorganisationer för frukt- och grönsaksproducenter, förhandserkänna producentgrupper samt godkänna verksamhetsprogram i enlighet med rådets förordning (EG) nr 2200/96 om den gemensamma organisationen av marknaden för frukt och grönsaker.

Enligt 1 mom. 5 punkten skall verket likaså verkställa uppgifter enligt rådets förordning om ett integrerat system för administration och kontroll av vissa stödsystem inom gemenskapen och gemenskapens förordningar som utfärdats med stöd av den samt andra kontrollsystem i anslutning till verkets uppgifter. I förordningen om ett integrerat sy-

stem för administration och kontroll (IACS) definieras de kontrollmetoder som ingår i systemet och de stöd- och bidragssystem som kontrolleras via systemet. Medlemsstaterna har dessutom påförts en skyldighet att i fråga om vissa delar administrera gemenskapsstöd som inte omfattas av systemet på motsvarande sätt som stöden inom det integrerade systemet för administration och kontroll.

Av de kontrollsystem som inte ingår i tillämpningsområdet för den sistnämnda förordningen av rådet och som gäller stöd som administreras av verket är de viktigaste kontroller av stödtagarna i efterhand, fysiska kontroller av exportstödet och kontroll av interventionslagren. Om detta bestäms i rådets förordningar (EEG) nr 4045/89 och (EEG) nr 386/90 samt i kommissionens förordning (EG) nr 2148/96. Om kontrollen av åtgärderna till förmån för landsbygdens utveckling bestäms i fråga om garantisektionen vid EUGFJ i kommissionens förordning (EG) nr 1750/1999 och i fråga om strukturfonderna (EUGFJ:s utvecklingssektion och FFU) i kommissionens förordning (EG) nr 438/2001.

Enligt 1 mom. 6 punkten ingår i verkets uppgifter att utarbeta och publicera officiell jordbruksstatistik, producera tjänster i anslutning till statistikföringen och informationsförsörjningen i fråga om landsbygdsnäringsarna samt föra ett landsbygdsnäringsregister. Statistikuppgifterna sköts för närvarande av jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstcentral. Uppgifterna ändras inte i samband med överföringen.

Enligt 1 mom. 7 punkten skall verket sköta vissa uppgifter i anslutning till i 1—3 punkten avsedda stöd i form av lån, till statsborgen, till statens ansvarsförbindelser, till sådana betalningslättnader för statens fordringar som uppkommit genom stödåtgärder och till skuldsanering samt återkrav av stöd, bidrag och ersättningar och annan indrivning. Indrivningen omfattar också med stöd av olika lagar före den föreslagna lagens ikraftträdande för motsvarande ändamål beviljade stöd, lån och statens köpeskillingsfordringar. I informationstjänstcentralens uppgifter har ingått att betala ut och återkräva lån och understöd enligt olika författningar och föreskrifter samt provisioner och räntegottgörelser och

att uppbära statens köpeskillingsfordringar. Dessa uppgifter överförs till verket.

Enligt 1 mom. 8 och 9 punkten skall verket sköta jordregleringar enligt lagen om finansiering av landsbygdsnäringsarna och lagen om gårdsbrukets utvecklingsfond samt uppgifter i anslutning till uppbörderna av sockeravgifter som hör till systemet för gemenskapens egna medel (rådets beslut 94/728/EG och rådets förordning (EG) nr 1150/2000).

I 2 mom. bestäms om verkets uppgift att sköta gårdsbrukets utvecklingsfond i enlighet med lagen om gårdsbrukets utvecklingsfond och interventionsfonden för jordbruket i enlighet med lagen om interventionsfonden för jordbruket.

3 §. *Serviceproduktion.* För ministeriet och andra myndigheter som sköter uppgifter som hör till verkets verksamhetsområde producerar verket dataadministrations- och datatekniktjänster, eventuella andra sakkunnigtjänster och administrativa stödtjänster som de behöver. De administrativa stödtjänsterna omfattar bl.a. uppgifter inom dokumenthantering, löneräkning och ämbetsverksservice. Dessa tjänster har tidigare producerats för ministeriet av jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstcentral, och det är inte ekonomiskt motiverat att utöka ministeriets personalresurser för dessa uppgifter. Serviceproduktionen till andra myndigheter begränsas till att omfatta myndigheter som sköter uppgifter som hör till verkets verksamhetsområde. En myndighet som kommer i fråga är t.ex. kontrollcentralen för växtproduktion, för vilken också informationstjänstcentralen har producerat tjänster.

De tjänster som anges i paragrafen är huvudsakligen av den karaktären att de bl.a. av datasäkerhetsskäl normalt kan produceras bara för myndigheter. Denna serviceproduktion utgör därför myndighetsutövning. Vid behov kan verket ändå anlita underleverantörer.

Parterna ingår ett avtal om tjänsterna. Verket får ersättning för kostnaderna för serviceproduktionen. Dessa kostnader preciseras närmare i avtalet om tjänsterna. Lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992) tillämpas inte på tjänster som avses i denna paragraf.

4 §. *Förhållande till övrig lagstiftning.* Om

förfarandet vid skötseln av de uppgifter som föreslås bli påförda verket samt om behövliga rättigheter och skyldigheter bestäms i flera gemenskapsförordningar och nationella lagar. Därför behöver dessa frågor inte regleras i lagen om inrättande av det nya verket, men för informationens skull hänvisas till de nationella lagarna. På behandling, beviljande, betalning och återkrav av kvoter, stöd, bidrag och ersättningar och på övervakning, rätt att få information, tystnadsplikt och skyldigheterna för dem som är föremål för inspektion samt på andra åtgärder och procedurer i anknytning till verkställigheten tillämpas det som föreskrivs i lagen om verkställighet av Europeiska gemenskapens gemensamma jordbrukspolitik, lagen om förfarandet vid skötseln av stöduppgifter i fråga om landsbygdsnärningar, lagen om nationella stöd till jordbruket och trädgårdsodlingen, lagen om finansiering av landsbygdsnärningar, lagen om finansiering av renhushållning och naturnäringar, skollagen och lagen om avträdelsestöd för lantbruksföretagare eller någon annanstans i lag.

5 §. *Styrningen av verket och verkets skyldighet att lämna uppgifter.* I 1 mom. bestäms om verkets skyldighet att uppnå de mål som jord- och skogsbruksministeriet sätter samt utföra de uppgifter och berednings-, uppföljnings- och utvärderingsuppdrag som jord- och skogsbruksministeriet ger verket.

Enligt 2 mom. skall verket lämna jord- och skogsbruksministeriet de uppgifter och handlingar som ministeriet behöver i egenskap av behörig myndighet och för beredning, uppföljning eller utvärderingar. Verket får mycket sådan verkställighetsinformation, t.ex. om produktionskvoter och arbetskrafts- och näringscentralernas projekt, som också ministeriet kan behöva bl.a. i planeringen och i beslutsfattandet inom EU. Eftersom ministeriet i detta fall har större behov av information än de underlydande ämbetsverken i allmänhet, bör rätten till uppgifter tryggas i lagen. Ministeriet behöver uppgifter om verket också i sin egenskap av behörig myndighet. Enligt förslaget har ministeriet rätt att få det material det behöver för skötseln av sina uppgifter utan hinder av sekretessbestämmelserna.

6 §. *Organisation.* Verket leds av en över-

direktör. Om de interna verksamhetsenheterna vid verket bestäms i verkets arbetsordning.

7 §. *Behandling av ärenden.* Det verk som skall inrättas är ett chefsstyrt ämbetsverk. Överdirektören fattar beslut i de ärenden som hör till verkets verksamhetsområde, om inte han eller hon genom arbetsordningen har överfört beslutanderätt på en annan tjänsteman vid verket. I enskilda fall får överdirektören förbehålla sig beslutanderätten i ärenden som genom arbetsordningen har överförts på en annan tjänsteman.

8 §. *Närmare bestämmelser.* Genom förordning av statsrådet bestäms om besättandet av tjänster vid verket samt om de uppgifter som överdirektören och andra tjänstemän i förmansställning har i anslutning till sin förmansställning.

Enligt 2 mom. bestäms i verkets arbetsordning, som fastställs av överdirektören, om de anställdas uppgifter och vikariat, beredning och föredragning av ärenden samt under-tecknande av handlingar och andra arrangemang inom verkets förvaltning. Med stöd av den föreslagna 7 § kan verkets överdirektör genom arbetsordningen också delegera beslutanderätt i ärenden till andra tjänstemän vid verket.

9 §. *Ändringssökande.* Ändring i verkets beslut får sökas hos landsbygdsnärningarnas besvärnsämnd, som är en oberoende myndighet av förvaltningsdomstolstyp och verkar inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde. I besvärnsnämndens beslut får ändring sökas hos högsta förvaltningsdomstolen. Om besvärnsnämnden bestäms i lagen om landsbygdsnärningarnas besvärnsämnd (1203/1992), ändrad genom en lag som trädde i kraft den 1 mars 1995. Förvaltningsprocessen inom jordbruksförvaltningen förutsätter inte bara omfattande kännedom om finsk lagstiftning utan också om gemenskapslagstiftningen, i synnerhet om den gemensamma jordbrukspolitiken. Hos landsbygdsnärningarnas besvärnsämnd överklagas också arbetskrafts- och näringscentralernas beslut i anslutning till stödsystemen för jordbruket och landsbygdens utveckling. Ändring i de beslut av ministeriet som föreslås bli överförda till verket söks för närvarande hos högsta förvaltningsdomstolen.

10 §. *Ikraftträdande.* Lagen föreslås träda i kraft den 1 april 2002. Genom den upphävs lagen om jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstcentral (1200/1992) jämte ändringar. Åtgärder som verkställigheten av den föreslagna lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft. Sådana åtgärder är t.ex. inrättandet och besättandet av tjänsten som överdirektör för verket samt andra åtgärder i anslutning till att verksamheten vid verket inleds.

11 §. *Övergångsbestämmelser som gäller uppgifterna.* I paragrafen bestäms att de ärenden som är anhängiga vid jord- och skogsbruksministeriet och jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstcentral och som enligt denna lag eller någon annan lag eller en förordning som utfärdas med stöd av dem hör till verkets uppgifter övergår till verket för behandling när den föreslagna lagen träder i kraft.

Enligt 2 mom. övergår avtal och förbindelser i anknytning till Landsbygdsverkets uppgifter liksom även skötseln av övriga ansvarsförbindelser och rättigheter från jord- och skogsbruksministeriet och jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstcentral till det verk som skall inrättas.

I 3 mom. anges att det som någon annanstans eventuellt bestäms om skötseln av uppgifter som övergår vid lagens ikraftträdande, på motsvarande sätt gäller det verk som skall inrättas, om inte något annat bestäms eller föreskrivs. Syftet med bestämmelsen är att försäkra sig om att samma författningar som för närvarande reglerar skötseln av de uppgifter som kommer att överföras på verket också gäller verket. Bestämmelsen ger inte verket något bemyndigande att utfärda rättsnormer.

12 §. *Övergångsbestämmelser som gäller personalen.* Enligt paragrafen beslutar jord- och skogsbruksministeriet vid lagens ikraftträdande separat om överföring av anställda i tjänste- och arbetsavtalsförhållande vid jord- och skogsbruksministeriet och jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstcentral samt av tjänster och uppgifter till verket eller av tjänster vid informationstjänstcentralen till ministeriet. Överföringen av tjänster och uppgifter eller ändringen av en tjänstebestämmelse förutsätter inte tjänstemannens samtycke. En särskild bestämmelse be-

hövs, för en tjänst som är besatt får enligt statstjänstemannalagen (750/1994) överföras från en organisation till en annan endast med tjänstemannens samtycke. Jord- och skogsbruksministeriet kan vid behov inrätta nya tjänster vid verket och när de första gången besätts utnämna till tjänster. Tjänsterna kan, med undantag för överdirektörstjänsten, härvid besättas utan att de ledigförklaras, om en ovan avsedd person utnämns till tjänsten.

Tjänsten som överdirektör för informationstjänstcentralen överförs ändå inte till verket, eftersom den dras in när den föreslagna lagen träder i kraft och en överdirektörstjänst inrättas vid det nya verket.

Statsrådet utfärdade den 15 maj 1998 ett principbeslut om reglering av personalens ställning vid organisationsförändringar inom statsförvaltningen. Där föreskrivs att när ett ämbetsverk upphör med sin verksamhet och uppgifterna överförs till ett annat statligt ämbetsverk fogas till lagen gällande organisationsförändringen en bestämmelse enligt vilken personalen i tjänste- och arbetsförhållande övergår i detta ämbetsverks tjänst. Den föreslagna bestämmelsen följer denna linje. Jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstcentral tillämpar ett reviderat lönesystem. Det är meningen att de anställda som övergår från informationstjänstcentralen får behålla sina löneförmåner. De som övergår från ministeriet får däremot sin lön enligt lönetabellerna. Målet är att så snabbt som möjligt börja tillämpa det nya lönesystemet på verkets alla anställda.

1.2. Lagen om verkställighet av Europeiska gemenskapens gemensamma jordbrukspolitik

2 §. *Behörig myndighet.* Enligt 1 mom. ankommer den allmänna verkställigheten av Europeiska gemenskapens gemensamma jordbrukspolitik fortfarande på jord- och skogsbruksministeriet, om inte något annat bestäms i lag. Jord- och skogsbruksministeriet är även den behöriga myndighet som avses i gemenskapens rättsakter. Enligt det gällande 2 mom. kan jord- och skogsbruksministeriet likväl för något ärende eller någon grupp av ärenden överföra uppgifter som hör till dess behörighet till andra myndigheter.

Sammanlutningar inom jordbruks- eller trädgårdsbranschen kan anlitas. Vid kvalitetskontroller på produkter samt registreringsuppgifter bör också andra privaträttsliga inrättningar inom jordbruksbranschen kunna anlitas vid behov. Därför föreslås i momentet ett tillägg om denna möjlighet. Uppgifterna kommer att ha anknytning t.ex. till offentlig lagring av kött och kontroll av kvalitetsklassificeringen, vilket bl.a. kräver sådana specialkunskaper i styckning av kött och bedömning av muskelansättning som inte finns inom förvaltningen, samt förande av djuridentifikationsregister för nötkreatur och verkställighet närmast i fråga om uppgifter inom kundtjänsten, t.ex. mottagning av registreringsuppgifter i fråga om djuren och utlämnande av registermärken. Dessa uppgifter sköts för närvarande av privaträttsliga inrättningar.

För informationens skull skall det enligt förslaget i 2 mom. föreskrivas att det i lag finns separata bestämmelser om Landsbygdsverkets verkställighetsuppdrag. Utöver det som i lagen om upprättandet av verket anges som dess uppgifter kan ministeriet enligt 2 mom. senare vid behov till verket ytterligare överföra också andra uppgifter som hör till ministeriets verksamhetsområde.

Paragrafen föreslås bli utökad med ett nytt 3 mom., som handlar om att utse det attesterande organet. Organet utses av jord- och skogsbruksministeriet, som är behörig myndighet i frågan. Enligt artikel 6 i rådets förordning om finansiering av den gemensamma jordbrukspolitiken skall medlemsstaterna bl.a. tillställa kommissionen årsredovisningen tillsammans med nödvändiga underlag för granskning och godkännande samt ett intyg avseende redovisningens fullständighet, exakthet och sanningsenlighet. Ett särskilt attesterande organ som skall vara funktionellt oberoende av utbetalningsverket utfärdar intyget utifrån sin revision. Utöver intyget skall organet utarbeta en rapport om sina iakttagelser. Om utfärdandet av intyget, om den granskning som krävs och om kraven på det attesterande organets oberoende och behörighet bestäms i detalj i artikel 3 i kommissionens förordning (EG) nr 1663/95. I Finland sköts det attesterande organets uppgifter av en auktoriserad revisionssammanslutning.

3 §. *Övervakning.* I 1 mom. föreslås en sådan ändring att det nya Landsbygdsverket anges vara den instans som övervakar rättsakterna om Europeiska gemenskapens gemensamma jordbrukspolitik till den del övervakningen gäller iakttagandet av de uppgifter som i lagen påförs verket.

Paragrafens 2 mom. föreslås bli ändrat på så sätt att de redan genomförda omorganiseringarna inom jordbruksförvaltningen beaktas genom att Forskningsanstalten för veterinärmedicin och livsmedel samt arbetskrafts- och näringscentralerna tas med i momentet. För den administrativa tydlighetens skull är det skäl att ta med länsstyrelserna i detta moment. Också kommunernas livsmedelstillsynsmyndigheter föreslås ingå i momentet, eftersom de redan nu gör inspektionsbesök och tar prover för Livsmedelsverket. I momentet noteras således det rådande läget. Dessutom föreslås de privaträttsliga inrättningarna inom jordbruksbranschen bli nämnda i momentet för att de vid behov skall kunna anlitas när kvalitetskontroller på produkter verkställs.

4 §. *Rätt att få information.* I syfte att trygga rätten till information för de anställda hos en myndighet som utför övervakning bör för konsekvensens skull i 1 mom. också nämnas privaträttsliga inrättningar inom jordbruksbranschen.

5 §. *Inspektionsrätt.* I 1 mom. föreslås ett förtydligande som motsvarar det gällande skyddet för hemfriden enligt grundlagen. Tillämpningsområdet för bestämmelsen om inspektionsrätten bestäms enligt lagens tillämpningsområde på så sätt att inspektioner får utföras endast om de är nödvändiga för att det skall kunna utredas om bestämmelserna om Europeiska gemenskapens gemensamma jordbrukspolitik och de föreskrifter och förbindelser som ingår i stöd villkoren och följer dessa bestämmelser har iakttagits. När det gäller den gemensamma jordbrukspolitiken och åtgärderna till förmån för landsbygdens utveckling innehåller Europeiska gemenskapens lagstiftning detaljerade bestämmelser om de kontrollskyldigheter som medlemsstaternas myndigheter har och om innehållet i denna kontroll. I regel finns det inget behov av att komma in i bostäderna vid inspektioner, eftersom dessa koncentreras till produk-

tionsutrymmen, djurstall, lager eller andra platser som inte omfattas av den hemfrid som garanteras i grundlagen. Ibland kan det ändå uppstå situationer då det för att målet med inspektionen skall nås är nödvändigt att konstatera förhållanden och omständigheter som finns i stödtagarens bostad och som annars inte kan utredas. Med beaktande av grundlagsutskottets utlåtanedpraxis i anslutning till 10 § grundlagen (GrUU 19/2000 rd) får granskningar utföras i lokaler som enligt grundlagen är hemfridsskyddade, dvs. lokaler som används för permanent boende, bara om det finns en konkret och specificerad anledning att misstänka att brott mot lagen har begåtts eller kommer att begås. I enlighet med detta föreslås en bestämmelse enligt vilken inspektioner får utföras i bostäder endast om det finns grundad anledning att misstänka att brott mot bestämmelserna om Europeiska gemenskapens gemensamma jordbrukspolitik eller mot lag har begåtts eller kommer att begås. Vid inspektionerna måste det prövas från fall till fall om det finns en sådan grundad anledning. Vid sidan av annat som kommit fram vid en inspektion kan vikt också fästas vid hur stödtagaren betar sig vid inspektionen. Motsvarande bestämmelse föreslås i fråga om det attesterande organets rätt att utföra inspektioner och i fråga om rätten att utföra granskningar enligt lagen om förfarandet vid skötsel av stöduppgifter i fråga om landsbygdsnärningar.

5 a §. *Det attesterande organets rätt att utföra inspektioner och få information.* I den nya 5 a § föreslås bestämmelser om det attesterande organets rätt att utföra inspektioner och få information.

Organet skall granska att utbetalningsverket har de administrativa strukturer som behövs för att riktigheten i dess betalningar skall kunna säkerställas. Omfattningen av inspektionerna bestäms utifrån gemenskapslagstiftningen. Inspektionerna koncentreras främst på verksamheten vid det ämbetsverk som är utbetalningsverk, men för att uppgiften skall kunna skötas enligt gemenskapens bestämmelser kan det i vissa enskilda fall krävas att inspektioner utförs inte bara hos utbetalningsverket och de myndigheter som sköter dess uppgifter utan också hos sådana aktörer inom den kommunala självstyrelsen

och utanför förvaltningen som handhar utbetalningsverksuppgifter samt av den verksamhet som bedrivs av privata rättssubjekt som får stöd. Inom begreppet stödtagare eller sökande anses senare tillhöra också den som får ersättning på grund av avtal såsom t.ex. lagerförvaltare. I 1 mom. föreskrivs om rätten att inspektera stödtagares produktionsbyggnader, odlingar och lokaliteter samt andra omständigheter som utgör en förutsättning för betalning av stödet. I momentet bestäms dessutom om inspektioner i bostäder på motsvarande sätt som i den föreslagna 5 §.

Det attesterande organets rätt till information föreslås bli reglerad i 2 mom. Denna rätt gäller sådana uppgifter från myndigheterna som är nödvändiga för granskningen samt uppgifter som på grund av att de gäller enskildas rörelse eller yrkesutövning, bokföring eller beskattning eller en enskilds ekonomiska ställning annars skall hemlighållas.

7 §. *Skyldighet att bistå.* I paragrafen föreslås ett nytt 2 mom. med bestämmelser om myndigheters samt stödtagares skyldighet att utan ersättning lägga fram alla behövliga räkenskaps- och andra handlingar för det attesterande organets representant som utför inspektionen. Om skyldigheten att bistå övervakningsmyndigheten bestäms i 1 mom.

7 a §. *Förfarande vid utförande av uppgifter.* I lagen föreslås en ny paragraf som klargör vilket ansvar de som utför uppgifter om vilka föreskrivs i lagen har. Detta gäller i synnerhet representanter för det attesterande organet. I paragrafen skall enligt förslaget särskilt nämnas de allmänna författningar som är förpliktande inom förvaltningen och som skall följas när uppgifter utförs samt bestämmelserna i statstjänstemannalagen om att uppgifterna skall utföras på behörigt sätt och att den som utför uppgiften inte får skaffa sig en ekonomisk eller någon annan förmån, om detta kan försvaga förtroendet för honom eller myndigheten.

9 §. *Åland.* I paragrafen föreslås en sådan ändring att den redan genomförda omorganiseringen av jordbruksförvaltningen beaktas och att arbetskrafts- och näringscentralerna därför nämns i stället för landsbygdsnäringsdistrikten.

11 §. *Närmare bestämmelser.* I paragrafen föreslås ett nytt 2 mom. som bemyndigar

Landsbygdsverket att genom beslut av verket meddela närmare föreskrifter i frågor som gäller dess uppgifter. Bemyndigandet att meddela föreskrifter behövs i fråga om förfarandet vid ansökan, beviljande och betalning när det gäller kvoter, stöd, bidrag och ersättningar och om förutsättningarna för betalningar samt i fråga om övervakning av teknisk natur.

Till Landsbygdsverkets viktigaste uppgifter hör att sköta verkställigheten av övervakningen. För att förvaltningen och arbetsfördelningen skall fungera är det av största vikt att övervakningsuppgifter inte indelas i normgivning och verkställighet och påförs olika instanser. Övervakningen utgör en stor helhet, och normerna om den inkluderar synnerligen många bestämmelser av huvudsakligen teknisk natur. I Europeiska gemenskapens förordningar anges gränser för övervakningsbestämmelserna, och inom dem måste man hålla sig på det nationella planet.

Verket skall dessutom kunna meddela föreskrifter om tekniska detaljer i lagrings-, planerings- och uppföljningssystem som ansluter sig till skötseln av dess uppgifter. I gemenskapens rättsakter har nationellt spelrum getts att meddela dessa föreskrifter, bl.a. i fråga om ansökan i rådets förordning (EEG) nr 3508/92 om ett integrerat system för administration och kontroll av vissa stödsystem inom gemenskapen, i fråga om beviljande i alla förordningar om organisationen av marknaden, t.ex. rådets förordning (EG) nr 1251/1999 om upprättande av ett stödsystem för producenter av vissa jordbruksgrödor eller rådets förordning (EG) nr 1255/1999 om den gemensamma organisationen av marknaden för mjölk och mjölkprodukter, i fråga om betalning i kommissionens förordning (EG) nr 1663/95 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EEG) nr 729/70 i fråga om förfarandet vid avslutande av räkenskaperna för garantisektionen vid Europeiska utvecklings- och garantifonden för jordbruket (EUGFJ) och kommissionens förordning (EG) nr 800/1999 om gemensamma tillämpningsföreskrifter för systemet med exportbidrag för jordbruksprodukter.

Föreskrifter kan således meddelas bl.a. om de handlingar som skall bifogas ansökningarna och som krävs för realiseringen av lan-

dets egen och EU:s stödpolitik, exportstödsverksamheten, stödprogrammen, ersättningsarna för lagring och interventionsverksamheten samt om handlingarnas beskaffenhet, de uppgifter som behövs i en ansökan, kontrollmetoderna, mätnoggrannheten vid kontroller, anmälningsskyldigheten och tillståndsförfarandena. Föreskrifterna gäller till största delen de instanser inom förvaltningen på vilka verkets uppgifter med stöd av lagen har överförts, t.ex. kommuner, arbetskrafts- och näringscentraler samt vissa privaträttsliga inrättningar, men också dem som ansöker om stöd.

Verket skall dessutom ha behörighet att meddela dem som ansöker om stöd, kommunerna samt delaktiga eller andra aktörer inom stödsystemen, t.ex. mejerier och slakterier, föreskrifter som gäller inlämnande, uppbevarande eller förstörande av handlingar och övrigt material som anger grunden för utbetalning av stödet. Material om vilket föreskrifter skall kunna meddelas är t.ex. ansökningshandlingar jämte bilagor, djurens öronmärken, intyg om vägning och uppgifter om slaktade djur. Verket kan likaså fastställa de ansöknings-, avtals- och beslutsblanketter som det behöver för skötseln av sina uppgifter.

Kraftträdelse- och övergångsbestämmelse. Lagen föreslås träda i kraft samtidigt med den föreslagna lagen om Landsbygdsverket. För att den normgivning som verkets verksamhetsområde förutsätter skall kunna fortsätta utan avbrott föreslås att de föreskrifter, anvisningar, beslut och förordningar av jord- och skogsbruksministeriet som skall börja meddelas eller utfärdas av verket fortsätter att gälla tills verket eller, i fråga om förordningar, jord- och skogsbruksministeriet beslutar något annat.

1.3. Lagen om förfarandet vid skötseln av stöduppgifter i fråga om landsbygdsnäringar

2 §. *Myndigheter.* I 1 mom. föreslås en sådan ändring att momentet preciseras till att gälla också det nya Landsbygdsverket. Samtidigt föreslås landsbygdsnäringstrakten bli ändrade till arbetskrafts- och näringscentraler, eftersom det redan tidigare har genom-

förts en förvaltningsreform i denna fråga.

3 §. *Beslut.* Av den anledning som anges i 2 § föreslås landsbygdsnäringsdistrikten i 2 mom. bli ändrade till arbetskrafts- och näringscentraler.

7 §. *Återkrav.* Den minimigräns på 300 mark som i 3 mom. anges i fråga om återkrav föreslås bli omräknad i euro på grund av att euron tas i bruk den 1 januari 2002. För att momentet skall bli enhetligt med tanke på terminologin föreslås begreppet stödtagare i stället för ordet producent.

Den ränta på sex procent som skall betalas på återkrävda belopp föreslås inte bli ändrad i detta sammanhang, eftersom räntefoten senast ändrades i augusti 2000 och datasystemen har byggts upp enligt detta. Varje år fattas tusentals beslut om återkrav, och för att datasystemen skall kunna göras om så att de beaktar en ändrad räntefot krävs det omfattande och grundliga förberedelser och bedömningar av effekterna. Detta går inte att göra i samband med att Landsbygdsverket inrättas. Vid totalrevisionen av jordbrukslagstiftningen kommer en ändring av räntefoten i enlighet med räntelagen (633/1982) att tas upp till ny granskning.

8 §. *Övervakning.* Avsikten med det föreslagna tillägget i 1 mom. är att göra ett förtydligande om granskningar i bostäder på motsvarande sätt som i fråga om 5 § lagen om verkställighet av Europeiska gemenskapens gemensamma jordbrukspolitik.

10 §. *Ändringssökande.* Landsbygdsverket föreslås bli inkluderat i 1 mom. Eftersom landsbygdsnäringsnämnden är en självständig besvärmyndighet föreslås dessutom hänvisningen till att besvärnämnden finns i anslutning till jord- och skogsbruksministeriet bli struken ur 1 mom. Samtidigt föreslås landsbygdsnäringsdistrikten bli ändrade till arbetskrafts- och näringscentraler.

12 §. *Avgifter för beslut.* I paragrafen föreslås landsbygdsnäringsdistrikten bli ändrade till arbetskrafts- och näringscentraler.

13 §. *Närmare bestämmelser och föreskrifter.* Paragrafens rubrik och 1 mom. föreslås bli preciserade för den del det gäller bemyndigande att utfärda bestämmelser och föreskrifter. Dessutom föreslås paragrafens 1 mom. bli ändrat för att stämma överens med 1 §, som gäller lagens tillämpningsområde.

Samtidigt föreslås, att till momentet skall göras en teknisk ändring som förorsakas av grundläggande av Landsbygdsverket.

Paragrafen föreslås få ett nytt 2 mom. som bemyndigar Landsbygdsverket att genom beslut av verket meddela närmare föreskrifter i frågor som gäller dess uppgifter. Bemyndigandet att meddela föreskrifter behövs i fråga om förfarandet vid och förutsättningarna för ansökan, beviljande, betalning när det gäller stöd, bidrag och ersättningar samt i fråga om övervakning av teknisk natur.

Till Landsbygdsverkets viktigaste uppgifter hör att sköta verkställigheten av övervakningen. För att förvaltningen och arbetsfördelningen skall fungera är det av största vikt att övervakningsuppgifter inte indelas i normgivning och verkställighet och påförs olika instanser. Övervakningen utgör en stor helhet, och normerna om den inkluderar synnerligen många bestämmelser av huvudsakligen teknisk natur. I Europeiska gemenskapens förordningar samt nationella lagar och statsrådsförordningar anges gränser för övervakningsbestämmelserna, och inom dem måste verket arbeta.

Verket skall dessutom kunna meddela föreskrifter om tekniska detaljer i lagrings-, planerings- och uppföljningssystem som ansluter sig till skötseln av dess uppgifter. I gemenskapens rättsakter har nationellt spelrum getts att meddela dessa föreskrifter, bl.a. i fråga om ansökan i rådets förordning om ett integrerat system för administration och kontroll av vissa stödsystem inom gemenskapen, i fråga om beviljande i alla förordningar om organisationen av marknaden, t.ex. rådets förordning om upprättande av ett stödsystem för producenter av vissa jordbruksgrödor eller rådets förordning om den gemensamma organisationen av marknaden för mjölk och mjölkprodukter, i fråga om betalning i kommissionens förordning om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EEG) nr 729/70 i fråga om förfarandet vid avslutande av räkenskaperna för garantisektionen vid Europeiska utvecklings- och garantifonden för jordbruket (EUGFJ) och kommissionens förordning om gemensamma tillämpningsföreskrifter för systemet med exportbidrag för jordbruksprodukter.

Föreskrifter kan således meddelas bl.a. om

de handlingar som skall bifogas ansökningarna och som krävs för realiseringen av landets egen och EU:s stödpolitik, exportstödsverksamheten, stödprogrammen, ersättningarna för lagring och interventionsverksamheten samt om handlingarnas beskaffenhet, de uppgifter som behövs i en ansökan, kontrollmetoderna, mätnoggrannheten vid kontroller, anmälningsskyldigheten och tillståndsförfarandena. Föreskrifterna gäller till största delen de instanser inom förvaltningen på vilka verkets uppgifter med stöd av lagen har överförts, t.ex. kommuner, arbetskrafts- och näringscentraler samt vissa privaträttsliga inrättningar, men också dem som ansöker om stöd.

Verket skall också ha behörighet att meddela dem som ansöker om stöd, kommunerna samt delaktiga eller andra aktörer inom stödsystemen, t.ex. mejerier och slakterier, föreskrifter som gäller inlämnande, uppbevarande eller förstörande av handlingar och övrigt material som anger grunden för utbetalning av stödet. Material om vilket föreskrifter skall kunna meddelas är t.ex. ansökningshandlingar jämte bilagor, djurens örönmärken, intyg om vägning och uppgifter om slaktade djur. Verket kan likaså fastställa de ansöknings-, avtals- och beslutsblanketter som det behöver för skötseln av sina uppgifter.

Ikraftträdelse- och övergångsbestämmelse. Lagen föreslås träda i kraft samtidigt med den föreslagna lagen om Landsbygdsverket, dock så att ändringen till euro enligt lagens 7 § 3 mom. träder i kraft redan den 1 januari 2002 i samband med att euron tas i bruk.

För att den normgivning som verkets verksamhetsområde förutsätter skall kunna fortsätta utan avbrott föreslås att de föreskrifter, anvisningar, beslut och förordningar av jord- och skogsbruksministeriet som föreslås börja meddelas eller utfärdas av verket fortsätter att gälla tills verket eller, i fråga om förordningar, jord- och skogsbruksministeriet beslutar något annat.

1.4. Lagen om gårdsbrukets utvecklingsfond

2 a §. Eftersom gårdsbrukets utvecklings-

fond börjar verka i anslutning till Landsbygdsverket, föreslås en teknisk ändring som gäller detta i det inledande stycket i 1 mom. och i 2 mom..

3 §. Landsbygdsverket kan genom den ändring som föreslås i 2 mom. besluta om överföring av egendom i syfte att utvidga lägenheternas areal och förbättra skiftesläggningen inom skiftesområdet. Det är fråga om beslut av engångsnatur som på grund av sin karaktär hör till det nya verkets uppgifter. Det är fortfarande jord- och skogsbruksministeriet som beslutar om köp, byte och överlåtelse till gängse pris av jord- och vattenområden.

Om användning av utvecklingsfondens medel till köp av referenskvantiteter för mjölk bestäms separat i 8 a § lagen om genomförande av Europeiska gemenskapens kvotssystem för mjölk och mjölkprodukter (355/1995), som föreslås bli upphävd. För att utvecklingsfondens medel skall kunna användas krävs det alltid att en bestämmelse tas med i lagen. Därför föreslås att bestämmelsen i fråga överförs till lagen om utvecklingsfonden.

Ikraftträdelse- och övergångsbestämmelse. Lagen föreslås träda i kraft samtidigt med den föreslagna lagen om Landsbygdsverket.

I paragrafen bestäms dessutom att när den föreslagna lagen träder i kraft övergår de ärenden som är anhängiga vid jord- och skogsbruksministeriet och jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstcentral och som enligt denna eller någon annan lag eller en förordning som utfärdas med stöd av lag hör till Landsbygdsverkets uppgifter till Landsbygdsverket för behandling.

1.5. Lagen om interventionsfonden för jordbruket

1 §. *Fondens syfte.* I och med att interventionsfonden för jordbruket börjar verka i anslutning till Landsbygdsverket föreslås i 1 mom. en teknisk ändring som gäller detta. Dessutom skall det enligt förslaget nämnas att fonden verkar i anslutning till, inte lyder under, verket. På så sätt kommer fonden självständiga karaktär bättre fram.

3 §. *Fondens upplåning.* I 1 mom. föreslås en ändring som gäller fondens upplåning och beror på ibrukttagandet av euron den 1 januari

2002. Taket för upplåningen föreslås bli ändrat från 1 500 miljoner mark till 250 miljoner euro. Det föreslås samtidigt bli sänkt en aning jämfört med nuläget.

7 §. *Betalningsrörelse-, bokförings- och statistikuppgifter.* I paragrafen föreslås en teknisk ändring till följd av den nämnda förvaltningsreformen. Skötseln av uppgifterna i fråga nämns på motsvarande sätt i förslaget till ändring av lagen om gårdsbrukets utvecklingsfond.

Ikraftträdelse- och övergångsbestämmelse. Lagen föreslås träda i kraft samtidigt med den föreslagna lagen om Landsbygdsverket, dock så att ändringen till euro av markbeloppet i fråga om fondens fullmakt enligt 3 § 1 mom. att ta upp lån träder i kraft redan den 1 januari 2002 i samband med att euron tas i bruk.

I paragrafen bestäms dessutom att när den föreslagna lagen träder i kraft övergår de ärenden som är anhängiga vid jord- och skogsbruksministeriet och jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstcentral och som enligt denna eller någon annan lag eller en förordning som utfärdas med stöd av lag hör till Landsbygdsverkets uppgifter till Landsbygdsverket för behandling.

2. Närmare bestämmelser

Genom den förordning av statsrådet som skall utfärdas med stöd av den föreslagna lagen om Landsbygdsverket bestäms bl.a. om besättandet av tjänster vid verket samt om de uppgifter som överdirektören och andra tjänstemän i förmansställning har i anslutning till sin förmansställning. Närmare bestämmelser om organiseringen av verkets interna verksamhet, om verksamhetsenheterna vid verket och om vikariat ingår i arbetsordningen för det nya verket. Överdirektören fastställer verkets arbetsordning.

Jord- och skogsbruksministeriet beslutar om avgifterna för verkets prestationer i enlighet med lagen om grunderna för avgifter till staten.

Ett utkast till statsrådets förordning om Landsbygdsverket ingår som bilaga till denna proposition.

3. Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft den 1 april 2002, dock så att de ändringar i fråga om euron som ingår i 7 § 3 mom. lagen om förfarandet vid skötseln av stöduppgifter i fråga om landsbygdsnäringar och i 3 § 1 mom. lagen om interventionsfonden för jordbruket föreslås träda i kraft den 1 januari 2002. Åtgärder i anslutning till verkställigheten av den föreslagna lagen om Landsbygdsverket får vidtas redan innan den föreslagna lagen träder i kraft. Sådana åtgärder är bl.a. utfärdandet av en arbetsordning samt besättandet av tjänsten som överdirektör och andra nya tjänster vid verket.

4. Lagstiftningsordning

4.1. Behörighet att utfärda rättsnormer och meddela föreskrifter

Jordbruket är den mest integrerade sektorn inom EU. Enligt artikel 32 i EG-fördraget skall den gemensamma marknadens funktion och utveckling i fråga om jordbruksprodukter åtföljas av upprättandet av en gemensam jordbrukspolitik. Medlemsstaternas nationella behörighet inom jordbrukssektorn är mycket begränsad, t.ex. ersätter organisationen av marknaden för vissa produkter den nationella organisationen av marknaden. Det är gemenskapen som har behörighet inom jordbrukspolitiken i och med att medlemsstaterna verkställer gemenskapens jordbrukspolitiska lagstiftning. Resultatet av det arbete som utförs av rådet och kommittéerna för så kallat kommittéförfarande i jordbruksfrågor, som ibland sammanträder t.o.m. varje vecka, är en lagstiftning som kan kräva att medlemsstaterna snabbt ändrar nationella författningar.

Utgångspunkten för förslaget har varit att arbetsfördelningen mellan jord- och skogsbruksministeriet och Landsbygdsverket inverkar på hur det nya ämbetsverkets behörighet att meddela föreskrifter definieras. I gemenskapens rättsakter kan medlemsstaterna ges prövningsrätt när det gäller att nationellt besluta om verkställigheten av rättsakterna. Denna prövningsrätt är ändå i regel margi-

nell. Den kan gälla materiella frågor som påverkar individens ställning (t.ex. fördelningsgrunderna i fråga om det stöd för nötkreatur om vilket beslutas nationellt eller ibruktandandet av nya stödsystem) eller frågor av enbart teknisk natur som kan räknas som rena verkställighetsuppdrag (t.ex. proceduren för ansökningar och utbetalningar i fråga om stöd och bidrag samt för övervakning), och som ofta också kan anses vara administrativa bestämmelser.

Enligt 80 § 2 mom. grundlagen kan andra myndigheter än republikens president, statsrådet och ministerierna genom lag bemyndigas att utfärda rättsnormer i bestämda frågor, om det med hänsyn till föremålet för regleringen finns särskilda skäl och regleringens betydelse i sak inte kräver att den sker genom lag eller förordning. Ett sådant särskilt skäl kan enligt motiveringen till regeringens proposition om grundlagen (RP 1/1998) anses föreligga när det är fråga om en sådan teknisk reglering av smärre detaljer som inte inbegriper prövningsrätt i någon större utsträckning. Särskilda skäl som har samband med föremålet för regleringen förutsätter ibland att det utfärdas föreskrifter som kan ändras ovanligt ofta eller ovanligt snabbt. Som rättsnormer räknas inte förvaltningsinterna bestämmelser som till sitt sakinnehåll hör till området för den verkställande makten och som i regel bara förpliktar myndigheter.

För närvarande regleras verkställigheten av den gemensamma jordbrukspolitiken och den normgivning denna förutsätter nationellt genom lagen om verkställighet av Europeiska gemenskapens gemensamma jordbrukspolitik. Lagen om förfarandet vid skötseln av stöduppdrag i fråga om landsbygdsnärings utgör en viktig del av verkställigheten av den gemensamma jordbrukspolitiken och verkställigheten av de nationella stöden. Lagarna i fråga föreslås bli ändrade i detta sammanhang för att det verk som inrättas skall kunna garantera de målsatta verksamhetsbetingelserna. Dessa lagar föreslås bli ändrade främst såtillvida att verket garanteras de normgivningsmöjligheter av teknisk natur som behövs med tanke på dess verksamhet och uppgifter.

Om grunderna för individens rättigheter och skyldigheter samt om frågor som enligt

grundlagen i övrigt hör till området för lag skall bestämmelser utfärdas genom lag. Utöver de operativa övervakningsuppgifterna föreslås verket få bara sådan behörighet att meddela föreskrifter som lämpar sig för utövandet av administrativ verkställande makt. Strävan har varit att ge verkets behörighet att meddela föreskrifter ett så exakt innehåll och ett så avgränsat tillämpningsområde som bara har varit möjligt med tanke på hur omfattande EU:s gemensamma jordbrukspolitiska lagstiftning är.

Verket ges behörighet att genom beslut av verket meddela närmare föreskrifter i frågor som har anknytning till dess uppgifter. Behörighet att meddela föreskrifter behövs i fråga om förfarandet vid ansökan, beviljande och betalning när det gäller kvoter, stöd, bidrag och ersättningar och om förutsättningarna för betalning samt i fråga om övervakning av teknisk natur. Till Landsbygdsverkets viktigaste uppgifter hör att sköta verkställigheten av övervakningen. För att förvaltningen och arbetsfördelningen skall fungera är det av största vikt att övervakningsuppgifter inte indelas i normgivning och verkställighet och påförs olika instanser. Övervakningen utgör en stor helhet, och normerna om den inkluderar synnerligen många bestämmelser av huvudsakligen teknisk natur. I Europeiska gemenskapens förordningar samt nationella lagar och statsrådsförordningar anges gränser för övervakningsbestämmelserna, och inom dem måste man hålla sig. Ett fungerande övervakningssystem är av central betydelse för att man skall kunna hindra att kommissionen beslutar om finansiella korrigeringar. Också därför är det viktigt att en enda organisation svarar för övervakningssystemet.

Verket skall dessutom kunna meddela föreskrifter om tekniska detaljer i lagrings-, planerings- och uppföljningssystem som ansluter sig till skötseln av dess uppgifter. Föreskrifter kan således meddelas bl.a. om de handlingar som skall bifogas ansökningarna och som krävs för realiseringen av landets egen och EU:s stödpolitik, exportstödsverksamheten, stödprogrammen, ersättningarna för lagring och interventionsverksamheten samt om handlingarnas beskaffenhet, de uppgifter som behövs i en ansökan, kontrollmetoderna, mätnoggrannheten vid kon-

troller, anmälningsskyldigheten och tillståndsförfarandena.

Verket skall dessutom ha behörighet att meddela dem som ansöker om stöd, kommunerna samt delaktiga eller andra aktörer inom stödsystemen, t.ex. mejerier och slakterier, föreskrifter som gäller inlämnande, uppbevarande eller förstörande av handlingar och övrigt material som anger grunden för utbetalning av stödet. Material om vilket föreskrifter skall kunna meddelas är t.ex. ansökningshandlingar jämte bilagor, djurens örnamärken, intyg om vägning och uppgifter om slaktade djur. Verket kan likaså fastställa de ansöknings-, avtals- och beslutsblanketter som det behöver för skötseln av sina uppgifter.

Avsikten är att under detta år inleda en totalrevision av jordbrukslagstiftningen. Genom revisionen skall den delvis föråldrade och splittrade nationella jordbrukslagstiftningen uppdateras, det skall undersökas hur ändamålsenligt det är att vissa lagar är i kraft, och dessutom skall behörighetsbestämmelserna ändras för att följa grundlagen också när det gäller ministeriets behörighet att utfärda förordningar.

4.2. Överföring av förvaltningsuppgifter på andra än myndigheter

I 124 § grundlagen ingår en bestämmelse om överföring av offentliga förvaltningsuppgifter på andra än myndigheter. Sådana uppgifter kan anförtros andra än myndigheter med stöd av lag, om det behövs för en ändamålsenlig skötsel av uppgifterna och det inte äventyrar de grundläggande fri- och rättigheterna, rättssäkerheten eller andra krav på god förvaltning. Iakttagandet av dessa krav skall fastställas i lag. Uppgifter som innebär betydande utövning av offentlig makt får dock ges endast myndigheter. Som betydande utövning av offentlig makt kan anses t.ex. på självständig prövning baserad rätt att använda maktmedel eller att på något annat konkret sätt ingripa i en enskild persons grundläggande fri- och rättigheter.

Enligt artikel 6.1 punkt b i rådets förordning om finansiering av den gemensamma jordbrukspolitikerna skall medlemsstaterna

bl.a. tillställa kommissionen årsredovisningen tillsammans med nödvändiga underlag för granskning och godkännande samt ett intyg avseende redovisningens fullständighet, exakthet och sanningsenlighet. Ett särskilt attesterande organ som skall vara funktionellt oberoende av utbetalningsverket utfärdar intyget utifrån sin revision. Utöver intyget skall organet utarbeta en rapport om sina iakttagelser.

Det attesterande organet utför i praktiken merparten av sin granskning utifrån det material som finns vid utbetalningsverket eller som skaffas dit. Granskningen koncentreras uttryckligen på verkets redovisning och dess sanningsenlighet. Den möjlighet till självständig granskning som ingår i utövdandet av offentlig makt och som riktar sig utanför verkets förvaltning tjänar uppgiften att utfärda intyg och behövs synnerligen sällan.

Om det blir aktuellt med en sådan möjlighet till granskning kunde den gälla stödtagarens husdjursbyggnader, odlingar och lokalteter samt andra omständigheter som utgör en förutsättning för betalning av stödet. Också då är föremålet för granskningen det administrativa systemets tillförlitlighet. Utförandet av uppgiften kan inte anses utgöra något väsentligt ingrepp i individens grundläggande fri- och rättigheter, och eftersom uppgiften å andra sidan kräver särskild revisionskompetens måste den kunna anförtros också andra än myndigheter.

Grundlagsutskottet har enligt sin vedertagna utlåtandepraxis understrukit betydelsen av att rättssäkerheten och god förvaltningssed säkerställs genom bestämmelser när förvaltningsuppgifter förs över på andra än myndigheter (GrUB 10/1998 rd). Det attesterande organets granskning utgör huvudsakligen faktisk verksamhet som inte inbegriper några egentliga förvaltningsbeslut.

Grundlagsutskottet har i sin bedömning av bevakningsrörelser i fråga om 124 § grundlagen påpekat att kraven på att de grundläggande fri- och rättigheterna, rättssäkerheten och god förvaltningssed skall tryggas i verksamhet av detta slag kan tillgodoses å ena sidan genom exakta bestämmelser om befogenheterna och å andra sidan genom att man sörjer för att regleringen allmänt taget är exakt och annars adekvat samt genom att per-

sonerna i fråga är lämpliga och kompetenta för uppgiften (GrUU 28/2001 rd, GrUU 24/2001 rd).

De ovan nämnda kraven i 124 § grundlagen har man försökt uppfylla genom så exakta bestämmelser som möjligt om det attesterande organets befogenheter att utföra granskningar hos enskilda personer och också genom begränsningen att till attesterande organ utöver en myndighet bara kan utses en auktoriserad revisionssammanslutning eller revisor. I lagen föreslås dessutom särskilda bestämmelser om att de som utför granskningar handlar under tjänstemannaansvar och är skyldiga att iaktta språklagen (148/1922), lagen om förvaltningsförfarande (598/1982), lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) samt 14 och 15 § stats-tjänstemannalagen när de utför sina uppgifter.

4.3. Skydd för privatlivet

I fråga om den gemensamma jordbrukspolitiken och åtgärderna till förmån för landsbygdens utveckling innehåller Europeiska gemenskapens lagstiftning detaljerade bestämmelser om skyldigheten för myndigheterna i medlemsstaterna att genomföra kontroller och om innehållet i dessa kontroller. De gällande lagarna om verkställighet av Europeiska gemenskapens gemensamma jordbrukspolitik och om förfarandet vid skötseln av stöduppgifter i fråga om landsbygdsnäringar innehåller bestämmelser om övervakning och inspektion, med undantag för det attesterande organets rätt att utföra inspektioner och få information. I förslagen till ändring av lagarna föreslås bestämmelserna om denna verksamhet bli preciserade på så sätt att grundlagens krav på skyddet för privatlivet beaktas.

Enligt 10 § 1 mom. grundlagen är vars och ens hemfrid tryggad. Enligt 3 mom. i samma paragraf kan det genom lag bestämmas om

åtgärder som ingriper i hemfriden och som är nödvändiga för att de grundläggande fri- och rättigheterna skall kunna tryggas eller för att brott skall kunna utredas. Med beaktande av grundlagsutskottets utlåtandep Praxis i anslutning till 10 § grundlagen (GrUU 19/2000 rd) får granskningar utföras i lokaler som är hemfridsskyddade enligt grundlagen, dvs. lokaler som används för permanent boende, bara om det finns en konkret och specificerad anledning att misstänka att brott mot lagen har begåtts eller kommer att begås. I enlighet med detta föreslås en bestämmelse enligt vilken inspektioner får utföras i bostäder endast om det finns grundad anledning att misstänka att brott mot bestämmelserna om Europeiska gemenskapens gemensamma jordbrukspolitik eller mot lag har begåtts eller kommer att begås. I regel finns det inget behov av att komma in i bostäderna vid inspektioner. Ibland kan det ändå uppstå situationer då det för att målet med inspektionen skall nås är nödvändigt att konstatera förhållanden och omständigheter som finns i stödtagarens bostad och som annars inte kan utredas. Vid inspektionerna måste det prövas från fall till fall om det finns en sådan grundad anledning. Vid sidan av annat som kommit fram vid en inspektion kan vikt också fästas vid hur stödtagaren beter sig vid inspektionen.

På de grunder som anges i avsnitt 4.1—4.3 kan lagförslagen inte anses ingripa i frågor som är skyddade genom grundlagen. Eftersom ärendet är av principiell betydelse anser regeringen ändå att utlåtande av Riksdagens grundlagsutskott inhämtas.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

*Lagförslagen***1.****Lag****om Landsbygdsverket**

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §*Verksamhetsområde och administrativ ställning*

För skötseln av verkställighetsuppdrag i anslutning till åtgärder enligt Europeiska gemenskapens gemensamma jordbrukspolitik och till sådana åtgärder till förmån för landsbygdens utveckling som gemenskapen finansierar samt till nationella åtgärder som kompletterar dessa finns Landsbygdsverket, som lyder under jord- och skogsbruksministeriet.

2 §*Uppgifter*

Landsbygdsverket skall på det sätt som bestäms i Europeiska gemenskapens förordningar samt i nationell lag och föreskrivs med stöd av dem

1) vara utbetalningsverk för och sköta andra verkställighetsuppdrag i anslutning till sådana stöd, bidrag samt ersättningar för lagring som finansieras av garantisektionen vid Europeiska utvecklings- och garantifonden för jordbruket, på det sätt som bestäms i rådets förordning (EG) nr 1258/1999 om finansiering av den gemensamma jordbrukspolitiken och i gemenskapens förordningar och beslut som utfärdats med stöd av den,

2) sköta verkställighetsuppdrag i anslutning till stödåtgärder som finansieras av utvecklingssektionen vid Europeiska utvecklings-

och garantifonden för jordbruket, på det sätt som bestäms i rådets förordning (EG) nr 1260/1999 om allmänna bestämmelser för strukturfonderna och i gemenskapens förordningar och beslut som utfärdats med stöd av den, samt verkställighetsuppdrag inom den nationella finansieringen av gemenskapsinitiativprogrammen Interreg, som finansieras med medel ur Europeiska regionala utvecklingsfonden, till den del uppgifterna lyder under jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde,

3) verkställa nationella stöd som beviljas jordbruket och trädgårdsodlingen, ren- och naturnäringarna och skolorna samt för åtgärder för utveckling av landsbygden, med undantag av beslut om finansiering av forsknings- och utvecklingsprojekt, och verkställa åtgärder för utveckling av landsbygden till den del uppgiften inte lyder under något annat förvaltningsområde eller någon annan myndighet,

4) verkställa kvoter i anslutning till Europeiska gemenskapens gemensamma jordbrukspolitik samt erkänna producentorganisationer och godkänna verksamhetsprogram,

5) verkställa rådets förordning (EEG) nr 3508/92 om ett integrerat system för administration och kontroll av vissa stödsystem inom gemenskapen och gemenskapens förordningar som utfärdats med stöd av den samt andra kontrollsystem i anslutning till de ovan avsedda uppgifterna och till stöd för fiskerihushållningen,

6) utarbeta och publicera officiell jord-

bruksstatistik, producera tjänster i anslutning till statistikföringen och informationsförsörjningen i fråga om landsbygdsnäringarna samt föra ett landsbygdsnäringsregister,

7) sköta uppgifter i anslutning till i 1—3 punkten avsedda stöd i form av lån, till statsborgen och sådana betalningslättnader för statens fordringar som uppkommit genom stödåtgärder, till skuldsanering och till statens ansvarsförbindelser samt återkrav av stöd, bidrag och ersättningar och annan in- drivning, inklusive för motsvarande ändamål med stöd av olika författningar före denna lags ikraftträdande beviljade stöd, lån, under- stöd och statens köpeskillingsfordringar,

8) sköta jordregleringar, och

9) ta ut sockeravgifter som hör till systemet för gemenskapens egna medel.

I anslutning till Landsbygdsverket finns gårdsbrukets utvecklingsfond och interventionsfonden för jordbruket, enligt det som bestäms om deras verksamhet i lagen om gårdsbrukets utvecklingsfond (657/1966) och lagen om interventionsfonden för jordbruket (1206/1994).

3 §

Serviceproduktion

Landsbygdsverket producerar dataadministrationstjänster, andra sakkunnigtjänster och administrativa stödtjänster för jord- och skogsbruksministeriet och andra myndigheter som sköter uppgifter som hör till Landsbygdsverkets verksamhetsområde.

4 §

Förhållande till övrig lagstiftning

På behandling, beviljande, betalning och återkrav av kvoter, stöd, bidrag och ersättningar som hör till Landsbygdsverkets uppgifter och på övervakning, rätt att få information, tystnadsplikt och skyldigheterna för dem som är föremål för inspektion samt på andra åtgärder och procedurer i anknytning till verkställigheten tillämpas, utöver Europeiska gemenskapens lagstiftning, det som föreskrivs i lagen om verkställighet av Europe-

iska gemenskapens gemensamma jordbruks- politik (1100/1994), lagen om förfarandet vid skötseln av stöduppgifter i fråga om landsbygdsnäringar (1336/1992), lagen om nationella stöd till jordbruket och trädgårdsodlingen (/), lagen om finansiering av landsbygdsnäringar (329/1999), lagen om finansiering av renhushållning och naturnäringar (45/2000), skoltlagen (253/1995) och lagen om avträdelsestöd för lantbruksföretagare (1293/1994) eller någon annanstans i lag.

5 §

Styrningen av verket och verkets skyldighet att lämna uppgifter

Landsbygdsverket skall i sin verksamhet uppnå de mål som jord- och skogsbruksministeriet sätter samt utföra de berednings-, uppföljnings- och utvärderingsuppdrag som jord- och skogsbruksministeriet ger verket.

Landsbygdsverket skall utan hinder av sekretessbestämmelserna lämna jord- och skogsbruksministeriet de uppgifter och handlingar som ministeriet behöver i egenskap av behörig myndighet och i övrigt för beredning, uppföljning eller utvärderingar.

6 §

Organisation

Landsbygdsverket leds av en överdirektör. Om verksamhetsenheterna vid Landsbygdsverket bestäms i verkets arbetsordning.

7 §

Behandling av ärenden

Överdirektören avgör de ärenden i vilka beslut skall fattas av Landsbygdsverket. Genom arbetsordningen kan överdirektören överföra beslutanderätt på en annan tjänsteman vid Landsbygdsverket.

Överdirektören kan förbehålla sig beslutanderätten i ärenden som en tjänsteman enligt arbetsordningen får avgöra.

8 §

Närmare bestämmelser

Genom förordning av statsrådet bestäms om besättandet av tjänster vid Landsbygdsverket samt om de uppgifter som överdirektören och andra tjänstemän i förmansställning har i anslutning till sin förmansställning.

I Landsbygdsverkets arbetsordning bestäms om vikariat, om den interna ledningen och om andra ärenden inom den interna förvaltningen. Överdirektören fastställer arbetsordningen.

9 §

Ändringssökande

Ändring i Landsbygdsverkets beslut får med iakttagande av det som i förvaltningsprocesslagen (586/1996) bestäms om ändringssökande sökas genom besvär hos landsbygdsnäringsarnas besvärdsnämnd.

10 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 200 .

Genom denna lag upphävs lagen den 4 december 1992 om jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstcentral (1200/1992) jämte ändringar.

Åtgärder som behövs för inledandet av verksamheten vid Landsbygdsverket får vidtas innan denna lag träder i kraft.

11 §

Övergångsbestämmelser som gäller uppgifterna

När denna lag träder i kraft övergår de ärenden som är anhängiga vid jord- och

skogsbruksministeriet och jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstcentral och som enligt denna eller någon annan lag eller en förordning som utfärdas med stöd av lag hör till Landsbygdsverkets uppgifter till Landsbygdsverket för behandling.

Avtal och andra förbindelser i anknytning till Landsbygdsverkets uppgifter liksom även skötseln av övriga ansvarsförbindelser och rättigheter övergår vid denna lags ikraftträdande från jord- och skogsbruksministeriet och jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstcentral till Landsbygdsverket.

Det som någon annanstans bestäms om skötseln av uppgifter som vid denna lags ikraftträdande övergår till Landsbygdsverket gäller efter denna lags ikraftträdande på motsvarande sätt Landsbygdsverket, om inte något annat bestäms.

12 §

Övergångsbestämmelser som gäller personalen

Anställda i tjänste- och arbetsavtalsförhållande vid jord- och skogsbruksministeriet och jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstcentral jämte motsvarande tjänster och uppgifter kan när denna lag träder i kraft förflyttas till tjänster eller uppgifter vid Landsbygdsverket eller ministeriet genom beslut av jord- och skogsbruksministeriet. Överföringen av en tjänst eller uppgift eller ändringen av en tjänstebenämning förutsätter inte tjänstemannens samtycke.

Ministeriet kan vid behov inrätta nya tjänster vid Landsbygdsverket och när de första gången besätts utnämna till tjänsterna. Tjänsterna kan, med undantag för överdirektörstjänsten, då besättas utan att de ledigförklaras, om någon som är anställd vid ministeriet eller jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstcentral utnämns till tjänsten.

Tjänsten som överdirektör för jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstcentral dras in vid denna lags ikraftträdande.

2.

Lag**om ändring av lagen om verkställighet av Europeiska gemenskapens gemensamma jordbrukspolitik**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 8 december 1994 om verkställighet av Europeiska gemenskapens gemensamma jordbrukspolitik (1100/1994) 2 § 2 mom., 3 §, 4 § 1 mom., 5 § 1 mom. och 9 §, samt fogas till 2 § ett nytt 3 mom., till lagen en ny 5 a §, till 7 § ett nytt 2 mom., till lagen en ny 7 a § och till 11 § ett nytt 2 mom. som följer:

2 §

Behörig myndighet

offentliga förvaltningen och ekonomin (467/1999).

3 §

Övervakning

Jord- och skogsbruksministeriet kan för något ärende eller någon grupp av ärenden genom sitt beslut överföra uppgifter som hör till dess behörighet enligt 1 mom. till någon annan myndighet som det utser inom sitt förvaltningsområde samt till en myndighet inom något annat förvaltningsområde, på villkor att det avtalas särskilt om överföringen av uppgifter, uppgifternas omfattning och förfarandena i anslutning till detta mellan jord- och skogsbruksministeriet och ministeriet i fråga. När uppgifter handhas kan sammanslutningar inom jordbruks- eller trädgårdsbranschen eller, när det gäller kvalitetskontroller på produkter samt registreringsuppgifter, andra privaträttsliga inrättningar inom jordbruksbranschen anlitas vid behov. I fråga om Landsbygdsverkets verkställighetsuppdrag iakttas lagen om Landsbygdsverket (/).

Jord- och skogsbruksministeriet utser ett attesterande organ, nedan organet, som avses i artikel 6 i rådets förordning (EG) nr 1258/1999 om finansiering av den gemensamma jordbrukspolitiken. Till ett sådant organ kan enligt samtycke utses en myndighet eller en sådan revisionssammanslutning eller revisor som avses i revisionslagen (936/1994) eller lagen om revisorer inom den

Jord- och skogsbruksministeriet leder och övervakar iakttagandet av rättsakterna om Europeiska gemenskapens gemensamma jordbrukspolitik. I fråga om de uppgifter som anges i lagen om Landsbygdsverket övervakar Landsbygdsverket att rättsakterna iakttas.

Vid övervakningen anlitas kontrollcentralen för växtproduktion, Livsmedelsverket, Forskningsanstalten för veterinärmedicin och livsmedel samt övriga ämbetsverk och inrättningar som lyder under jord- och skogsbruksministeriet, länsstyrelserna, arbetskrafts- och näringscentralerna eller av dessa bemyndigade inspektörer samt kommunernas landsbygdsnärings- och livsmedelstillsynsmyndigheter. Även tullmyndigheterna kan anlitas vid övervakningen av verkställigheten av denna lag. Jord- och skogsbruksministeriet kan dessutom bestämma att sammanslutningar inom jordbruks- och trädgårdsbranschen eller, när det gäller kvalitetskontroller på produkter, privaträttsliga inrättningar inom jordbruksbranschen får anlitas när övervakningen verkställs. Polisen skall vid behov lämna handräckning vid övervakningen.

4 §

Rätt att få information

De anställda hos en myndighet som utför övervakning har rätt att få tillgång till de försäljnings-, inköps-, bokförings-, lagrings-, transport- och övriga handlingar som behövs för övervakning, uppföljning och rapportering enligt denna lag samt till övriga uppgifter som behövs om jordbruks- och trädgårdsprodukter, produktion och hantering av produkterna, handel, import och export, lagring, förädling och transport hos personer och företag som bedriver sådan samt annan med dessa jämförbar verksamhet och hos statliga och kommunala myndigheter, statens ämbetsverk och inrättningar samt hos producentsammanslutningar inom jordbruks- och trädgårdsbranschen och hos privaträttsliga inrättningar inom jordbruksbranschen.

5 §

Inspektionsrätt

De som är anställda hos en myndighet och utför övervakning har rätt att inspektera jordbruks- och trädgårdsprodukter, i vilka förhållanden de produceras, byggnader och anläggningar som används vid produktionen, förädlingsanläggningar, lager, utrustning, transportmateriel och odlingar samt andra sådana förhållanden som ansluter sig till verkställigheten av Europeiska gemenskapens gemensamma jordbrukspolitik. I bostäder får inspektioner utföras endast om det finns grundad anledning att misstänka att brott mot bestämmelserna om Europeiska gemenskapens gemensamma jordbrukspolitik eller mot lag har begåtts eller kommer att begås.

5 a §

Det attesterande organets rätt att utföra inspektioner och få information

För att kunna utföra den granskning som behövs för utfärdandet av ett intyg enligt ar-

tikel 6 i rådets förordning om finansiering av den gemensamma jordbrukspolitik (EEG) nr 1258/1999 kan organet utföra inspektioner hos de myndigheter och sammanslutningar som med stöd av en lag eller överenskomelse utför uppgifter som ankommer på ett utbetalningsverk som avses i artikel 5 i förordningen om finansiering av den gemensamma jordbrukspolitik eller hos en stödtagare. Den som utför inspektionen har rätt att i den omfattning uppgiften förutsätter inspektera stödtagarens husdjursbyggnader, odlingar och lokaliteter samt andra omständigheter som utgör en förutsättning för betalning av stödet. I bostäder får inspektioner utföras endast om det finns grundad anledning att misstänka att brott mot bestämmelserna om Europeiska gemenskapens gemensamma jordbrukspolitik eller mot lag har begåtts eller kommer att begås.

Utan hinder av det som någon annanstans bestäms om hemlighållande av uppgifterna om enskildas rörelse eller yrkesutövning, bokföring eller en enskilds ekonomiska ställning eller uppgifter som lämnats för beskattningen eller skydd för personuppgifter har organet rätt att av myndigheterna få de uppgifter som är nödvändiga för den granskning som nämns i 1 mom.

7 §

Skyldighet att bistå

Myndigheter, sammanslutningar och stödtagare är skyldiga att utan ersättning för det organ som utför inspektionen lägga fram alla behövliga räkenskaps- och andra handlingar, varmed även avses motsvarande material som framställts eller lagrats med hjälp av automatisk databehandling eller på något annat motsvarande sätt, samt att även i övrigt bistå vid inspektionen.

7 a §

Förfarande vid utförande av uppgifter

De som utför uppgifter om vilka föreskrivs i denna lag handlar under tjänstemannaan-

svar. Vid utförandet av uppgifter om vilka föreskrivs i denna lag skall dessutom lagen om förvaltningsförfarande (598/1982), språklagen (148/1922) samt 14 och 15 § statstjänstemannalagen (750/1994) iakttas. När det gäller offentligheten i fråga om handlingar och verksamhet skall lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) iakttas.

9 §

Åland

Denna lag tillämpas också i landskapet Åland i fråga om ärenden som med stöd av självstyrelselagen för Åland (1144/91) omfattas av rikets lagstiftningsbehörighet. De uppgifter som då åligger arbetskrafts- och näringscentralerna och kommunernas landsbygdsnäringsmyndigheter sköts av länsstyrelsen i landskapet Åland och kommunstyrelserna eller av kommunernas landsbygdsnäringsmyndigheter.

11 §

Närmare bestämmelser

Landsbygdsverket kan meddela närmare föreskrifter om förfarandet vid ansökan, beviljande och betalning när det gäller kvoter,

stöd, bidrag och ersättningar samt förutsättningarna för betalning och om tekniska detaljer i lagrings-, planerings- och uppföljningssystem som ansluter sig till skötseln av kvoter, stöd, bidrag och ersättningar samt om övervakning av teknisk natur, till den del verkställigheten av Europeiska gemenskapens lagstiftning så kräver och föreskrifterna utgör verkställighet av de uppgifter som anges i 2 § lagen om Landsbygdsverket (/). Landsbygdsverket kan dessutom meddela dem som ansöker om stöd, kommunerna i anslutning till stöduppgifter samt aktörer som deltar i stödsystemet eller tar emot produkter för vilka stöd betalas, föreskrifter som gäller inlämnande, förvaring och förstörande av handlingar och övrigt material som anger grunden för utbetalning av stödet. Landsbygdsverket fastställer likaså de ansöknings-, avtals-, kontroll- och beslutsblanketter som det behöver för skötseln av sina uppgifter.

Denna lag träder i kraft den 200 .

De föreskrifter, anvisningar, beslut och förordningar av vederbörande ministerium som hör till Landsbygdsverkets verksamhetsområde och som enligt 11 § 2 mom. skall börja meddelas eller utfärdas av Landsbygdsverket fortsätter att gälla på tidigare villkor tills verket eller, i fråga om förordningar, jord- och skogsbruksministeriet beslutar något annat.

3.

Lag**om ändring av lagen om förfarandet vid skötseln av stöduppgifter i fråga om landsbygdsnärings**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 18 december 1992 om förfarandet vid skötseln av stöduppgifter i fråga om landsbygdsnärings (1336/1992) 2 § 1 mom., 3 § 2 mom., 7 § 3 mom., 8 § 1 mom., 10 § 1 mom. och 12 och 13 §,
 av dessa lagrum 7 § 3 mom. sådant det lyder i lag 726/2000 och 12 § sådan den lyder i lag 1514/1994, samt
fogas till 13 § ett nytt 2 mom. som följer:

2 §

Myndigheter

Jord- och skogsbruksministeriet, Landsbygdsverket, arbetskrafts- och näringscentralerna samt kommunernas landsbygdsnäringsmyndigheter sköter uppgifter enligt denna lag samt övervaknings- och andra uppgifter i anslutning till dem.

lopp återkrävs av den som har mottagit stödet, kan det bestämmas att på det belopp som återkrävs skall betalas ränta enligt en årlig ränta på sex procent. Räntan skall beräknas på grundval av den tid som förflyter mellan utbetalningen och den faktiska återbetalningen eller, om det belopp som återkrävs har dragits av från en post som skall betalas senare, mellan utbetalningen och avdraget. Ett belopp som utan ränta uppgår till högst 50 euro 46 cent per stödtagare och per stödansökan som lett till återkrav behöver dock inte återkrävas.

3 §

Beslut

Om kommunens landsbygdsnäringsmyndighet eller arbetskrafts- och näringscentralen har beviljat stöd med avvikelse från ansökan eller om ansökan har avslagits, ges sökanden som beslut ett utdrag ur protokollet eller ett separat beslut.

8 §

Övervakning

De myndigheter som nämns i 2 § eller representanter för dem har rätt att granska sökandens bokföring, produktionsinrättningar, husdjursbyggnader, förädlingsanstalter, lager, odlingar och andra omständigheter som utgör en förutsättning för beviljande och betalning av stödet. I bostäder får inspektioner utföras endast om det finns grundad anledning att misstänka att brott mot bestämmelserna om Europeiska gemenskapens gemensamma jordbrukspolitik eller mot lag har begåtts eller kommer att begås.

7 §

Återkrav

Om ett belopp som med stöd av 1 mom. beviljats utan grund eller till ett för högt be-

10 §

Ändringssökande

Ändring i beslut som kommunens landsbygdsnäringsmyndighet och arbetskrafts- och näringscentralen har fattat i ett ärende som avses i denna lag får sökas genom besvär hos arbetskrafts- och näringscentralen i fråga om kommunens landsbygdsnäringsmyndighets besvärsnämnd i fråga om arbetskrafts- och näringscentralens samt Landsbygdsverkets beslut inom 30 dagar från den dag då den som söker ändring har fått del av beslutet. Hos besvärsnämnden anføres besvär också över beslut som länsstyrelsen i landskapet Åland fattat i ärenden som avses i denna lag.

12 §

Avgifter för beslut

För myndigheters expeditioner som gäller stöd enligt denna lag uppbärs en avgift enligt vad som bestäms särskilt om uppbärande av avgifter. Den kommunala landsbygdsnäringsmyndighetens och, i det fall att det inte är fråga om besvär över ett beslut som meddelats av denna myndighet, arbetskrafts- och näringscentralens expeditioner är avgiftsfria.

13 §

Närmare bestämmelser och föreskrifter

Om inte något annat särskilt bestäms i någon annan lag eller i en med stöd av den utfärdad förordning, meddelar statsrådet närmare bestämmelser och föreskrifter om grunderna för fördelningen av stödet, om hur

det beviljas och om förfarandet genom förordning av statsrådet. Jord- och skogsbruksministeriet kan också utfärda bestämmelser om de detaljerade grunderna för fördelningen av stöd.

Landsbygdsverket kan meddela närmare föreskrifter om förfarandet vid ansökan, beviljande och betalning när det gäller stöd, bidrag och ersättningar och förutsättningarna för betalning samt om tekniska detaljer i lagrings-, planerings- och uppföljningssystem som ansluter sig till skötseln av stöd, bidrag och ersättningar samt om övervakning av teknisk natur, till den del verkställigheten av Europeiska gemenskapens lagstiftning och den motsvarande nationella lagstiftningen så kräver och föreskrifterna utgör verkställighet av uppgifterna enligt 2 § lagen om Landsbygdsverket (/). Landsbygdsverket kan dessutom meddela dem som ansöker om stöd, kommunerna i anslutning till stödavgifter samt aktörer som deltar i stödssystemet eller tar emot produkter för vilka stöd betalas, föreskrifter som gäller inlämnande, förvaring och förstörande av handlingar och övrigt material som anger grunden för utbetalning av stödet. Landsbygdsverket fastställer likaså de ansöknings-, avtals-, kontroll- och beslutsblanketter som det behöver för skötseln av sina uppgifter.

Denna lag träder i kraft den 200 . Lagens 7 § 3 mom. träder likväl i kraft den 1 januari 2002.

De föreskrifter, anvisningar, beslut och förordningar av vederbörande ministerium som hör till Landsbygdsverkets verksamhetsområde och som enligt 13 § skall börja meddelas eller utfärdas av verket i fråga fortsätter att gälla på tidigare villkor tills verket eller, i fråga om förordningar, jord- och skogsbruksministeriet beslutar något annat.

4.

Lag**om ändring av 2 a och 3 § lagen om gårdsbrukets utvecklingsfond**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 16 december 1966 om gårdsbrukets utvecklingsfond (657/1966) det inledande stycket i 2 a § 1 mom. samt 2 a § 2 mom. och 3 § 2 mom.,
dessa lagrum sådana de lyder, det inledande stycket i 2 a § 1 mom. samt 2 a § 2 mom. i lag 1307/1994 och 3 § 2 mom. i lag 330/1999, som följer:

2 a §

Gårdsbrukets utvecklingsfond finns i anslutning till Landsbygdsverket. Fonden förvaltas av en direktion som tillsätts av statsrådet. Om direktionens sammansättning och mandatperiod bestäms genom förordning. Direktionen skall

Förvaltningen av gårdsbrukets utvecklingsfond samt fondens bokföring och betalningsrörelse sköts till andra delar än de som nämns i 1 mom. av Landsbygdsverket så som närmare bestäms genom förordning.

3 §

Fondens medel får användas för köp eller byte av jord- och vattenområden som behövs för de ändamål som anges i 1 mom. Jord- och vattenområden kan köpas, bytas och överlåtas till gängse pris så som jord- och skogsbruksministeriet närmare bestämmer. Egendom som förvärvats kan även användas för andra ändamål än de som nämns i denna lag, om den då den används på nämnda sätt är klart ändamålsenligare. Härvid iakttas lagen om rätt att överlåta och upplåta statens jord-egendom och inkomstgivande rättigheter (687/1978). På framställning av förrättningsmän som avses i fastighetsbildningslagen (554/1995) kan Landsbygdsverket eller arbetskrafts- och näringscentralen även över-

föra egendom som är i sin besittning för att användas vid nyskifte så som förrättningsmännen föreslår i syfte att utvidga de lägenheters areal som har rätt till mark enligt denna lag och att förbättra skiftesläggningen inom skiftesområdet. Fondens medel kan användas till förmedling av referenskvantiteter för mjölk från den nationella reserven till mjölkproducenter så att förskottsbetalning uppbärs hos köparna vid försäljning av referenskvantiteter och de förskottsbetalningar som redovisats som inkomst till fonden används för köp av referenskvantiteter av motsvarande storlek till reserven, samt även för andra ändamål än de som nämns i denna lag enligt vad som bestäms särskilt genom lag. Medel kan i statsbudgeten anvisas även för andra ändamål i syfte att utveckla gårdsbruket.

Denna lag träder i kraft den 200 .

När denna lag träder i kraft övergår de ärenden som är anhängiga vid jord- och skogsbruksministeriet och jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstcentral och som enligt denna eller någon annan lag eller en förordning som utfärdas med stöd av lag hör till Landsbygdsverkets uppgifter till Landsbygdsverket för behandling.

5.

Lag**om ändring av lagen om interventionsfonden för jordbruket**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 16 december 1994 om interventionsfonden för jordbruket (1206/1994)
1 § 1 mom., 3 § 1 mom. och 7 §,
av dessa lagrum 1 § 1 mom. sådant det lyder i lag 989/1995, som följer:

1 §

Fondens syfte

För betalning av utgifter som förorsakas av exportstöd, interventionslagring, stöd för privat lagring, prissänkningar samt andra åtgärder enligt Europeiska gemenskapens gemensamma jordbrukspolitik som påverkar marknaden för jordbruksprodukter finns i Finland en interventionsfond, nedan fonden, som verkar i anslutning till Landsbygdsverket.

3 §

Fondens upplåning

Fonden kan med tillstånd av statsrådet och på de villkor som det godkänner ta upp lån för tillfällig finansiering av åtgärder som avses i 1 §. Lånens totala belopp får inte samtidigt överstiga 250 miljoner euro. Lånen upp-

tas i fondens namn och räntorna och amorteringarna betalas av fondens medel.

7 §

Betalningsrörelse-, bokförings- och statistikuppgifter

Fondens betalningsrörelse, bokföring och statistikuppgifter sköts av Landsbygdsverket.

Denna lag träder i kraft den 200 . Lagens 3 § 1 mom. träder likväl i kraft den 1 januari 2002.

När denna lag träder i kraft övergår de ärenden som är anhängiga vid jord- och skogsbruksministeriet och jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstcentral och som enligt denna eller någon annan lag eller en förordning som utfärdas med stöd av lag hör till Landsbygdsverkets uppgifter till Landsbygdsverket för behandling.

Helsingfors den 28 september 2001

Republikens President

TARJA HALONEN

Jord- och skogsbruksminister *Kalevi Hemilä*

*Bilaga**Parallelltexter***2.****Lag****om ändring av lagen om verkställighet av Europeiska gemenskapens gemensamma jordbrukspolitik**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 8 december 1994 om verkställighet av Europeiska gemenskapens gemensamma jordbrukspolitik (1100/1994) 2 § 2 mom., 3 §, 4 § 1 mom., 5 § 1 mom. och 9 §, samt *fogas* till 2 § ett nytt 3 mom., till lagen en ny 5 a §, till 7 § ett nytt 2 mom., till lagen en ny 7 a § och till 11 § ett nytt 2 mom. som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse***2 §***Behörig myndighet*

Jord- och skogsbruksministeriet kan för något ärende eller någon grupp av ärenden genom sitt beslut överföra uppgifter som hör till dess behörighet enligt 1 mom. till någon annan myndighet som det utser inom sitt förvaltningsområde samt till en myndighet inom något annat förvaltningsområde, på villkor att det avtalas särskilt om överföringen av uppgifter, uppgifternas omfattning och förfarandena i anslutning till detta mellan jord- och skogsbruksministeriet och ministeriet i fråga. När uppgifter handhas kan sammanslutningar inom jordbruks- eller trädgårdsbranschen anlitas vid behov.

Jord- och skogsbruksministeriet kan för något ärende eller någon grupp av ärenden genom sitt beslut överföra uppgifter som hör till dess behörighet enligt 1 mom. till någon annan myndighet som det utser inom sitt förvaltningsområde samt till en myndighet inom något annat förvaltningsområde, på villkor att det avtalas särskilt om överföringen av uppgifter, uppgifternas omfattning och förfarandena i anslutning till detta mellan jord- och skogsbruksministeriet och ministeriet i fråga. När uppgifter handhas kan sammanslutningar inom jordbruks- eller trädgårdsbranschen *eller, när det gäller kvalitetskontroller på produkter samt registreringsuppgifter, andra privaträttsliga inrättningar inom jordbruksbranschen* anlitas vid behov. *I fråga om Landsbygdsverkets verkställighetsuppdrag iakttas*

lagen om Landsbygdsverket (/).

Jord- och skogsbruksministeriet utser ett attesterande organ, nedan organet, som avses i artikel 6 i rådets förordning (EG) nr 1258/1999 om finansiering av den gemensamma jordbrukspolitiken. Till ett sådant organ kan enligt samtycke utses en myndighet eller en sådan revisionsammanslutning eller revisor som avses i revisionslagen (936/1994) eller lagen om revisorer inom den offentliga förvaltningen och ekonomin (467/1999).

3 §

Övervakning

Jord- och skogsbruksministeriet leder och övervakar att rättsakterna om Europeiska gemenskapens gemensamma jordbrukspolitik iakttas.

Vid övervakningen anlitas *jord- och skogsbruksministeriets informationstjänst-central*, kontrollcentralen för växtproduktion, anstalten för veterinärmedicin och livsmedel samt övriga ämbetsverk och inrättningar som lyder under jord- och skogsbruksministeriet, *landsbygdsnäringsdistriktet* eller av dessa bemyndigade inspektörer samt kommunernas landsbygdsnäringsmyndigheter. Även *livsmedelsverket* och tullmyndigheterna kan anlitas vid övervakningen av verkställigheten av denna lag. Jord- och skogsbruksministeriet kan dessutom bestämma att sammanslutningar inom jordbruks- och trädgårdsbranschen får anlitas när övervakningen verkställs. Polisen skall vid behov lämna handräckning vid övervakningen.

3 §

Övervakning

Jord- och skogsbruksministeriet leder och övervakar *iakttagandet* av rättsakterna om Europeiska gemenskapens gemensamma jordbrukspolitik. *I fråga om de uppgifter som anges i lagen om Landsbygdsverket övervakar Landsbygdsverket att rättsakterna iakttas.*

Vid övervakningen anlitas kontrollcentralen för växtproduktion, Livsmedelsverket, *Forskningsanstalten* för veterinärmedicin och livsmedel samt övriga ämbetsverk och inrättningar som lyder under jord- och skogsbruksministeriet, länsstyrelserna, arbetskrafts- och näringscentralerna eller av dessa bemyndigade inspektörer samt kommunernas landsbygdsnärings- och livsmedelstillsynsmyndigheter. Även tullmyndigheterna kan anlitas vid övervakningen av verkställigheten av denna lag. Jord- och skogsbruksministeriet kan dessutom bestämma att sammanslutningar inom jordbruks- och trädgårdsbranschen eller, när det gäller kvalitetskontroller på produkter, privata rättsliga inrättningar inom jordbruksbranschen får anlitas när övervakningen verkställs. Polisen skall vid behov lämna handräckning vid övervakningen.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

4 §

Rätt att få information

De anställda hos en myndighet som utför övervakning har rätt att få tillgång till de försäljnings-, inköps-, bokförings-, lagrings-, transport- och övriga handlingar som behövs för övervakning, uppföljning och rapportering enligt denna lag samt till övriga uppgifter som behövs om jordbruks- och trädgårdsprodukter, produktion och hantering av produkterna, handel, import och export, lagring, förädling och transport hos personer och företag som bedriver sådan samt annan med dessa jämförbar verksamhet och hos statliga och kommunala myndigheter, statens ämbetsverk och inrättningar samt hos producentsammanslutningar inom jordbruks- och trädgårdsbranschen.

4 §

Rätt att få information

De anställda hos en myndighet som utför övervakning har rätt att få tillgång till de försäljnings-, inköps-, bokförings-, lagrings-, transport- och övriga handlingar som behövs för övervakning, uppföljning och rapportering enligt denna lag samt till övriga uppgifter som behövs om jordbruks- och trädgårdsprodukter, produktion och hantering av produkterna, handel, import och export, lagring, förädling och transport hos personer och företag som bedriver sådan samt annan med dessa jämförbar verksamhet och hos statliga och kommunala myndigheter, statens ämbetsverk och inrättningar samt hos producentsammanslutningar inom jordbruks- och trädgårdsbranschen och hos *privaträttsliga inrättningar inom jordbruksbranschen.*

5 §

Inspektionsrätt

De som är anställda hos en myndighet och utför övervakning har rätt att inspektera jordbruks- och trädgårdsprodukter, i vilka förhållanden de produceras, byggnader och anläggningar som används vid produktionen, förädlingsanläggningar, lager, utrustning, transportmateriel och odlingar samt andra sådana förhållanden som ansluter sig till verkställigheten av Europeiska gemenskapens gemensamma jordbrukspolitik.

5 §

Inspektionsrätt

De som är anställda hos en myndighet och utför övervakning har rätt att inspektera jordbruks- och trädgårdsprodukter, i vilka förhållanden de produceras, byggnader och anläggningar som används vid produktionen, förädlingsanläggningar, lager, utrustning, transportmateriel och odlingar samt andra sådana förhållanden som ansluter sig till verkställigheten av Europeiska gemenskapens gemensamma jordbrukspolitik. *I bostäder får inspektioner utföras endast om det finns grundad anledning att misstänka att brott mot bestämmelserna om Europeiska gemenskapens gemensamma jordbrukspolitik eller mot lag har begåtts eller kommer att begås.*

5 a §

Det attesterande organets rätt att utföra inspektioner och få information

För att kunna utföra den granskning som behövs för utfärdandet av ett intyg enligt artikel 6 i rådets förordning om finansiering av den gemensamma jordbrukspolitiken (EEG) nr 1258/1999 kan organet utföra inspektioner hos de myndigheter och sammanslutningar som med stöd av en lag eller överenskommelse utför uppgifter som ankommer på ett utbetalningsverk som avses i artikel 5 i förordningen om finansiering av den gemensamma jordbrukspolitiken eller hos en stödtagare. Den som utför inspektionen har rätt att i den omfattning uppgiften förutsätter inspektera stödtagarens husdjursbyggnader, odlingar och lokaliteter samt andra omständigheter som utgör en förutsättning för betalning av stödet. I bostäder får inspektioner utföras endast om det finns grundad anledning att misstänka att brott mot bestämmelserna om Europeiska gemenskapens gemensamma jordbrukspolitik eller mot lag har begåtts eller kommer att begås.

Utan hinder av det som någon annanstans bestäms om hemlighållande av uppgifterna om enskildas rörelse eller yrkesutövning, bokföring eller en enskilds ekonomiska ställning eller uppgifter som lämnats för beskattningen eller skydd för personuppgifter har organet rätt att av myndigheterna få de uppgifter som är nödvändiga för den granskning som nämns i 1 mom.

7 §

Skyldighet att bistå

Myndigheter, sammanslutningar och stödtagare är skyldiga att utan ersättning för det organ som utför inspektionen lägga fram alla behövliga räkenskaps- och andra handlingar, varmed även avses motsvarande material som framställts eller lagrats

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

med hjälp av automatisk databehandling eller på något annat motsvarande sätt, samt att även i övrigt bistå vid inspektionen.

7 a §

Förfarande vid utförande av uppgifter

De som utför uppgifter om vilka föreskrivs i denna lag handlar under tjänstemannaansvar. Vid utförandet av uppgifter om vilka föreskrivs i denna lag skall dessutom lagen om förvaltningsförfarande (598/1982), språklagen (148/1922) samt 14 och 15 § statstjänstemannalagen (750/1994) iakttas. När det gäller offentligheten i fråga om handlingar och verksamhet skall lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) iakttas.

9 §

Åland

Denna lag tillämpas också i landskapet Åland i fråga om ärenden som med stöd av självstyrelselagen för Åland (1144/91) omfattas av rikets lagstiftningsbehörighet. De uppgifter som då åligger landsbygdsnäringsdistrikten och kommunernas landsbygdsnäringsmyndigheter sköts av länsstyrelsen i landskapet Åland och kommunstyrelserna eller av kommunernas landsbygdsnäringsmyndigheter.

9 §

Åland

Denna lag tillämpas också i landskapet Åland i fråga om ärenden som med stöd av självstyrelselagen för Åland (1144/91) omfattas av rikets lagstiftningsbehörighet. De uppgifter som då åligger *arbetskrafts- och näringscentralerna* och kommunernas landsbygdsnäringsmyndigheter sköts av länsstyrelsen i landskapet Åland och kommunstyrelserna eller av kommunernas landsbygdsnäringsmyndigheter.

11 §

Närmare bestämmelser

Landsbygdsverket kan meddela närmare föreskrifter om förfarandet vid ansökan, beviljande och betalning när det gäller kvoter, stöd, bidrag och ersättningar samt om förutsättningarna för betalning och om tekniska detaljer i lagrings-, planerings- och uppföljningssystem som ansluter sig till skötseln av kvoter, stöd, bidrag och ersättningar samt om övervakning av teknisk natur,

RP 140/2001 rd*Föreslagen lydelse*

till den del verkställigheten av Europeiska gemenskapens lagstiftning så kräver och föreskrifterna utgör verkställighet av de uppgifter som anges i 2 § lagen om Landsbygdsverket (/). Landsbygdsverket kan dessutom meddela dem som ansöker om stöd, kommunerna i anslutning till stöduppgifter samt aktörer som deltar i stödsystemet eller tar emot produkter för vilka stöd betalas, föreskrifter som gäller inlämnande, förvaring och förstörande av handlingar och övrigt material som anger grunden för utbetalning av stödet. Landsbygdsverket fastställer likaså de ansöknings-, avtals-, kontroll- och beslutsblanketter som det behöver för skötseln av sina uppgifter.

Denna lag träder i kraft den 200 .

De föreskrifter, anvisningar, beslut och förordningar av vederbörande ministerium som hör till Landsbygdsverkets verksamhetsområde och som enligt 11 § 2 mom. skall börja meddelas eller utfärdas av Landsbygdsverket fortsätter att gälla på tidigare villkor tills verket eller, i fråga om förordningar, jord- och skogsbruksministeriet beslutar något annat.

3.

Lag**om ändring av lagen om förfarandet vid skötseln av stöduppgifter i fråga om landsbygdsnärings**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 18 december 1992 om förfarandet vid skötseln av stöduppgifter i fråga om landsbygdsnärings (1336/1992) 2 § 1 mom., 3 § 2 mom., 7 § 3 mom., 8 § 1 mom., 10 § 1 mom. och 12 och 13 §,
 av dessa lagrum 7 § 3 mom. sådant det lyder i lag 726/2000 och 12 § sådan den lyder i lag 1514/1994, samt
fogas till 13 § ett nytt 2 mom. som följer:

Gällande lydelse

2 §

Myndigheter

Jord- och skogsbruksministeriet, jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstcentral, landsbygdsnäringsdistrikten och kommunernas landsbygdsnäringsmyndigheter sköter uppgifter enligt denna lag samt övervaknings- och andra uppgifter i anslutning till dem.

Föreslagen lydelse

2 §

Myndigheter

Jord- och skogsbruksministeriet, *Landsbygdsverket, arbetskrafts- och näringscentralerna samt* kommunernas landsbygdsnäringsmyndigheter sköter uppgifter enligt denna lag samt övervaknings- och andra uppgifter i anslutning till dem.

3 §

Beslut

Om kommunens landsbygdsnäringsmyndighet eller landsbygdsnäringsdistriktet har beviljat stöd med avvikelse från ansökan eller om ansökan har avslagits, ges sökanden som beslut ett utdrag ur protokollet eller ett separat beslut.

Om kommunens landsbygdsnäringsmyndighet eller *arbetskrafts- och näringscentralen* har beviljat stöd med avvikelse från ansökan eller om ansökan har avslagits, ges sökanden som beslut ett utdrag ur protokollet eller ett separat beslut.

7 §

Återkrav

Om ett belopp som med stöd av 1 mom. beviljats utan grund eller till ett för högt belopp återkrävs av den som har mottagit stödet, kan det bestämmas att på det belopp som återkrävs skall betalas ränta enligt en årlig ränta på sex procent. Räntan skall beräknas på grundval av den tid som förflyter mellan utbetalningen och den faktiska återbetalningen eller, om det belopp som återkrävs har dragits av från en post som skall betalas senare, mellan utbetalningen och avdraget. Ett belopp som utan ränta uppgår till högst 300 mark per producent och per stödansökan som lett till återkrav behöver dock inte återkrävas.

Om ett belopp som med stöd av 1 mom. beviljats utan grund eller till ett för högt belopp återkrävs av den som har mottagit stödet, kan det bestämmas att på det belopp som återkrävs skall betalas ränta enligt en årlig ränta på sex procent. Räntan skall beräknas på grundval av den tid som förflyter mellan utbetalningen och den faktiska återbetalningen eller, om det belopp som återkrävs har dragits av från en post som skall betalas senare, mellan utbetalningen och avdraget. Ett belopp som utan ränta uppgår till högst 50 euro 46 cent per stödtagare och per stödansökan som lett till återkrav behöver dock inte återkrävas.

8 §

Övervakning

De myndigheter som nämns i 2 § eller representanter för dem har rätt att granska sökandens bokföring, produktionsinrättningar, husdjursbyggnader, förädlingsanstalter, lager, odlingar och andra omständigheter som utgör en förutsättning för beviljande och betalning av stödet.

8 §

Övervakning

De myndigheter som nämns i 2 § eller representanter för dem har rätt att granska sökandens bokföring, produktionsinrättningar, husdjursbyggnader, förädlingsanstalter, lager, odlingar och andra omständigheter som utgör en förutsättning för beviljande och betalning av stödet. *I bostäder får inspektioner utföras endast om det finns grundad anledning att misstänka att brott mot bestämmelserna om Europeiska gemenskapens gemensamma jordbrukspolitik eller mot lag har begåtts eller kommer att begås.*

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

10 §

10 §

*Ändringssökande**Ändringssökande*

Ändring i beslut som kommunens landsbygdsnäringsmyndighet och landsbygdsnäringsdistriktet har fattat i ett ärende som avses i denna lag får sökas genom besvär hos landsbygdsnäringsdistriktet i fråga om kommunens landsbygdsnäringsmyndighets beslut och hos landsbygdsnäringsmyndighets besvärsnämnd, som finns i anslutning till jord- och skogsbruksministeriet, i fråga om landsbygdsnäringsdistriktets beslut inom 30 dagar från den dag då besväranden har fått del av beslutet. Hos besvärsnämnden anföras besvär också över beslut som länsstyrelsen i landskapet Åland fattat i ärenden som avses i denna lag.

Ändring i beslut som kommunens landsbygdsnäringsmyndighet och *arbetskrafts- och näringscentralen* har fattat i ett ärende som avses i denna lag får sökas genom besvär hos *arbetskrafts- och näringscentralen* i fråga om kommunens landsbygdsnäringsmyndighets beslut och hos landsbygdsnäringsmyndighets besvärsnämnd i fråga om *arbetskrafts- och näringscentralens* samt Landsbygdsverkets beslut inom 30 dagar från den dag då den som söker ändring har fått del av beslutet. Hos besvärsnämnden anföras besvär också över beslut som länsstyrelsen i landskapet Åland fattat i ärenden som avses i denna lag.

12 §

12 §

*Avgifter för beslut**Avgifter för beslut*

För myndigheters expeditioner som gäller stöd enligt denna lag uppbärs en avgift enligt vad som *stadgas eller* bestäms särskilt om uppbärande av avgifter. Den kommunala landsbygdsnäringsmyndighetens och, i det fall att det inte är fråga om besvär över ett beslut som meddelats av denna myndighet, landsbygdsnäringsdistriktets expeditioner är avgiftsfria.

För myndigheters expeditioner som gäller stöd enligt denna lag *uppbärs* en avgift enligt vad som bestäms särskilt om *uppbärande* av avgifter. Den kommunala landsbygdsnäringsmyndighetens och, i det fall att det inte är fråga om besvär över ett beslut som meddelats av denna myndighet, *arbetskrafts- och näringscentralens* expeditioner är avgiftsfria.

13 §

13 §

*Närmare föreskrifter**Närmare bestämmelser och föreskrifter*

Om inte annat särskilt stadgas i någon annan lag eller i en med stöd av den utfärdad förordning, meddelar statsrådet närmare föreskrifter om grunderna för fördelningen av *det statliga* stödet, om hur det beviljas och om förfarandet. Också jord- och skogsbruksministeriet kan meddela föreskrifter om de detaljerade grunderna för fördelningen av *statligt* stöd. *I fråga om utbetalningar*

Om inte något annat särskilt *bestäms* i någon annan lag eller i en med stöd av den utfärdad förordning, meddelar statsrådet närmare *bestämmelser och* föreskrifter om grunderna för fördelningen av stödet, om hur det beviljas och om förfarandet *genom förordning av statsrådet*. Jord- och skogsbruksministeriet kan också *utfärda bestämmelser* om de detaljerade grunderna för för-

kan dock jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstcentral meddela föreskrifter.

delningen av stöd.

Landsbygdsverket kan meddela närmare föreskrifter om förfarandet vid ansökan, beviljande och betalning när det gäller stöd, bidrag och ersättningar och om förutsättningarna för betalning samt om tekniska detaljer i lagrings-, planerings- och uppföljningssystem som ansluter sig till skötseln av stöd, bidrag och ersättningar samt om övervakning av teknisk natur, till den del verkställigheten av Europeiska gemenskapens lagstiftning och den motsvarande nationella lagstiftningen så kräver och föreskrifterna utgör verkställighet av uppgifterna enligt 2 § lagen om Landsbygdsverket (/). Landsbygdsverket kan dessutom meddela dem som ansöker om stöd, kommunerna i anslutning till stöduppgifter samt aktörer som deltar i stödsystemet eller tar emot produkter för vilka stöd betalas, föreskrifter som gäller inlämnande, förvaring och förstörande av handlingar och övrigt material som anger grunden för utbetalning av stödet. Landsbygdsverket fastställer också de ansöknings-, avtals-, kontroll- och beslutsblanketter som det behöver för skötseln av sina uppgifter.

Denna lag träder i kraft den 200 . Lagens 7 § 3 mom. träder likväl i kraft den 1 januari 2002.

De föreskrifter, anvisningar, beslut och förordningar av vederbörande ministerium som hör till Landsbygdsverkets verksamhetsområde och som enligt 13 § skall börja meddelas eller utfärdas av verket i fråga fortsätter att gälla på tidigare villkor tills verket eller, i fråga om förordningar, jord- och skogsbruksministeriet beslutar något annat.

4.

Lag**om ändring av 2 a och 3 § lagen om gårdsbrukets utvecklingsfond**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 16 december 1966 om gårdsbrukets utvecklingsfond (657/1966) det inledande stycket i 2 a § 1 mom. samt 2 a § 2 mom. och 3 § 2 mom.,
dessa lagrum sådana de lyder, det inledande stycket i 2 a § 1 mom. samt 2 a § 2 mom. i lag 1307/1994 och 3 § 2 mom. i lag 330/1999, som följer:

Gällande lydelse

2 a §

Gårdsbrukets utvecklingsfond finns i anslutning till jord- och skogsbruksministeriet. Fonden förvaltas av en direktion som tillsätts av statsrådet. Om direktionens sammansättning och mandatperiod stadgas genom förordning. Direktionen skall

Förvaltningen av gårdsbrukets utvecklingsfond sköts till andra delar än de som nämns i 1 mom. av jord- och skogsbruksministeriet så som närmare stadgas genom förordning. *Utvecklingsfondens bokföring och betalningsrörelse sköts av jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstcentral enligt vad som särskilt stadgas.* Förvaltningen av gårdsbrukets utvecklingsfond sköts till andra delar än de som nämns i 1 mom. av jord- och skogsbruksministeriet så som närmare stadgas genom förordning. Utvecklingsfondens bokföring och betalningsrörelse sköts av jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstcentral enligt vad som särskilt stadgas.

Föreslagen lydelse

2 a §

Gårdsbrukets utvecklingsfond finns i anslutning till *Landsbygdsverket*. Fonden förvaltas av en direktion som tillsätts av statsrådet. Om direktionens sammansättning och mandatperiod bestäms genom förordning. Direktionen skall

Förvaltningen av gårdsbrukets utvecklingsfond *samt fondens bokföring och betalningsrörelse* sköts till andra delar än de som nämns i 1 mom. av *Landsbygdsverket* så som närmare bestäms genom förordning.

3 §

Fondens medel får användas för köp eller byte av jord- och vattenområden som behövs för de ändamål som anges i 1 mom. Jord- och vattenområden kan köpas, bytas och överlåtas till gängse pris så som jord- och skogsbruksministeriet närmare be-

Fondens medel får användas för köp eller byte av jord- och vattenområden som behövs för de ändamål som anges i 1 mom. Jord- och vattenområden kan köpas, bytas och överlåtas till gängse pris så som jord- och skogsbruksministeriet närmare be-

stämmer. Egendom som förvärvats kan även användas för andra ändamål än de som nämns i denna lag, om den då används på nämnda sätt är klart ändamålsenligare. Härvid iakttas lagen om rätt att överlåta och upplåta statens jordegendom och inkomstgivande rättigheter (687/1978). På framställning av förrättningsmän som avses i fastighetsbildningslagen kan jord- och skogsbruksministeriet eller arbetskrafts- och näringscentralen även överföra egendom i sin besittning för att användas vid nyskifte så som förrättningsmännen föreslår i syfte att utvidga de lägenheters areal som har rätt till mark enligt denna lag och att förbättra skiftesläggningen inom skiftesområdet. Fondens medel kan även användas för andra ändamål än de som nämns i denna lag enligt vad som bestäms särskilt genom lag. Medel kan i statsbudgeten anvisas även för andra ändamål i syfte att utveckla gårdsbruket.

stämmer. Egendom som förvärvats kan även användas för andra ändamål än de som nämns i denna lag, om den då används på nämnda sätt är klart ändamålsenligare. Härvid iakttas lagen om rätt att överlåta och upplåta statens jordegendom och inkomstgivande rättigheter (687/1978). På framställning av förrättningsmän som avses i fastighetsbildningslagen (554/1995) kan *Landsbygdsverket* eller arbetskrafts- och näringscentralen även överföra egendom som är i sin besittning för att användas vid nyskifte så som förrättningsmännen föreslår i syfte att utvidga de lägenheters areal som har rätt till mark enligt denna lag och att förbättra skiftesläggningen inom skiftesområdet. Fondens medel kan användas *till förmedling av referenskvantiteter för mjölk från den nationella reserven till mjölkproducenter så att förskottsbetalning uppbärs hos köparna vid försäljning av referenskvantiteter och de förskottsbetalningar som redovisats som inkomst till fonden används för köp av referenskvantiteter av motsvarande storlek till reserven, samt även för andra ändamål än de som nämns i denna lag enligt vad som bestäms särskilt genom lag.* Medel kan i statsbudgeten anvisas även för andra ändamål i syfte att utveckla gårdsbruket.

 Denna lag träder i kraft den 200 .

När denna lag träder i kraft övergår de ärenden som är anhängiga vid jord- och skogsbruksministeriet och jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstcentral och som enligt denna eller någon annan lag eller en förordning som utfärdas med stöd av lag hör till Landsbygdsverkets uppgifter till Landsbygdsverket för behandling.

5.

Lag**om ändring av lagen om interventionsfonden för jordbruket**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 16 december 1994 om interventionsfonden för jordbruket (1206/1994)
 1 § 1 mom., 3 § 1 mom. och 7 §,
 av dessa lagrum 1 § 1 mom. och 3 § 1 mom. sådana de lyder i lag 989/1995, som följer:

Gällande lydelse

1 §

Fondens syfte

För betalning av utgifter som förorsakas av exportstöd, interventionslagring, stöd för privat lagring, prissänkningar samt andra åtgärder enligt Europeiska gemenskapens gemensamma jordbrukspolitik som påverkar marknaden för jordbruksprodukter finns i Finland en interventionsfond, nedan fonden, som lyder under jord- och skogsbruksministeriet.

3 §

Fondens upplåning

Fonden kan med tillstånd av statsrådet och på de villkor som det godkänner ta upp lån för tillfällig finansiering av åtgärder som avses i 1 §. Lånens totala belopp inte samtidigt får överstiga 1 500 miljoner mark. Lånen upptas i fondens namn och räntorna och amorteringarna betalas av fondens medel.

Föreslagen lydelse

1 §

Fondens syfte

För betalning av utgifter som förorsakas av exportstöd, interventionslagring, stöd för privat lagring, prissänkningar samt andra åtgärder enligt Europeiska gemenskapens gemensamma jordbrukspolitik som påverkar marknaden för jordbruksprodukter finns i Finland en interventionsfond, nedan fonden, som *verkar i anslutning till Landsbygdsverket*.

3 §

Fondens upplåning

Fonden kan med tillstånd av statsrådet och på de villkor som det godkänner ta upp lån för tillfällig finansiering av åtgärder som avses i 1 §. Lånens totala belopp får inte samtidigt överstiga 250 miljoner euro. Lånen upptas i fondens namn och räntorna och amorteringarna betalas av fondens medel.

7 §

Betalningsrörelse-, bokförings- och statistikuppgifter

Fondens betalningsrörelse, bokföring och statistikuppgifter sköts av jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstcentral.

7 §

Betalningsrörelse-, bokförings- och statistikuppgifter

Fondens betalningsrörelse, bokföring och statistikuppgifter sköts av *Landsbygdsverket*.

Denna lag träder i kraft den 200 . Lagens 3 § 1 mom. träder likväl i kraft den 1 januari 2002.

När denna lag träder i kraft övergår de ärenden som är anhängiga vid jord- och skogsbruksministeriet och jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstcentral och som enligt denna eller någon annan lag eller en förordning som utfärdas med stöd av lag hör till Landsbygdsverkets uppgifter till Landsbygdsverket för behandling.

Statsrådets förordning

om Landsbygdsverket

I enlighet med statsrådets beslut, fattat på föredragning från jord- och skogsbruksministeriet, föreskrivs med stöd av 8 § 1 mom. lagen den 200 om Landsbygdsverket (/) och 8 § 2 mom. statstjänstemannalagen av den 19 augusti 1994 (750/1994), av dessa lagrum det senare sådant det lyder i lag 281/2000:

1 §

Behörighetsvillkor

Behörighetsvillkor för överdirektören för Landsbygdsverket är högre högskoleexamen, god förtrogenhet med Landsbygdsverkets verksamhetsområde, i praktiken visad ledarförmåga och erfarenhet av ledarskap.

Behörighetsvillkor för avdelningschefen och chefen för en enhet som är direkt underställd överdirektören är högre högskoleexamen, god förtrogenhet med de uppgifter som hör till tjänsten och i praktiken visad ledarförmåga.

2 §

Besättande av tjänster

Överdirektören utnämns av statsrådet. Övriga tjänstemän utnämns och personalen i arbetsavtalsförhållande anställs av överdirektören, om inte något annat bestäms i arbetsordningen.

3 §

Överdirektörens uppgifter

Överdirektören leder Landsbygdsverkets verksamhet och svarar för att verkets resul-

tatmål uppnås och för att verkets uppgifter sköts ekonomiskt och effektivt. Överdirektören skall följa utvecklingen på området samt vidta åtgärder för genomförande av nödvändiga reformer och förbättringar.

4 §

Uppgifter för övriga anställda i förmansställning

De som är i förmansställning vid Landsbygdsverket svarar för att de mål som har ställts upp för den enhet eller verksamhet som de leder uppnås ekonomiskt och effektivt. De skall följa den allmänna utvecklingen gällande den verksamhet som de leder och ta initiativ till genomförandet av nödvändiga reformer och förbättringar.

5 §

Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 200 .
Åtgärder som verkställigheten av förordningen förutsätter får vidtas innan förordningen träder i kraft.